

การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

NEEDS ASSESSMENT OF PERSONAL PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION OF

INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS IN SECONDARY EDUCATION

SERVICE AREA OFFICE SIX

วรรณิศา พิมพร

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 6

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

NEEDS ASSESSMENT OF PERSONAL PARTICIPATION IN THE
IMPLEMENTATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS IN
SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE SIX

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Research & Development on Human Potentials)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ของ

วรรณิศา พิมพร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์)

ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.พนิดา ศกุนตนาค)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตุลย์เมธาการ)

ชื่อเรื่อง	การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
ผู้วิจัย	วรรณิศา พิมพร
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรัชย์ มีชาญ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ และขั้นตอนรายงาน ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจการประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน ใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนี PNI_{modified} ระยะที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็นและการหาแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนมากที่สุด 2) สาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็น คือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความตระหนัก ขาดการทำงานเป็นทีม สถานศึกษาไม่ได้เปิดให้บุคลากรเข้าไปมีส่วนร่วม ไม่มีการจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม คือ จัดการอบรมให้ความรู้ จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร และสร้างคู่มือ/สื่อเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและชัดเจน

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น, การมีส่วนร่วม, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Title	NEEDS ASSESSMENT OF PERSONAL PARTICIPATION IN THE IMPLEMENTATION OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS IN SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE SIX
Author	WANNISA PIMPORN
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Surachai Meechan , Ed.D

The purposes of this research were as follows: (1) to study the needs assessment of the students regarding personal participation in the implementation of internal quality assurance; (2) to analyze the factors of personal participation in the implementation of internal quality assurance; and (3) to propose guidelines for creating personal participation in internal quality assurance in schools under the authority of the Secondary Education Service Area Office Six. The implementation of the internal quality assurance procedures consisted of three steps, including preparation, procedures and reporting. The research methodology consisted of two steps consisting of (1) survey research by needs assessments. The data analysis was PNI_{modified}; and (2) an interview was used to analyze the needs assessment causes and guidelines for create personal participation among of sixteen staff members responsible for internal quality assurance. The results of the research is that medium-sized schools had the most urgent needs assessment;(2) the reason for this need was personal and lacked the opportunity,the knowledge or the ability participate;(3) the way to create guidelines to inspire participation including opportunity, training to create knowledge and an understanding of the committee according to the aptitudes and abilities of the staff and to created guidelines and methods in accordance with the requirements for quality assurance within schools that are both accurate and clear.

Keyword : Needs assessment, Personal participation, Internal quality assurance

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัช มีชาญ และอาจารย์ ดร. พนิดา ศกุนตนาค คณะกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ คอยชี้แนะแก้ไขข้อบกพร่องในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยความ เอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริวัตร สิ้นจินดาวงศ์ ประธานคณะกรรมการ สอบปริญญานิพนธ์ และอาจารย์สอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอุมา เจริญสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตา ตูลย์เมธากาญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุธันพรกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิกา ตั้งประภา ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความเรียบร้อยและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ นายกิตติศักดิ์ ชาญอักษร นางสาวพรพิมล ธนะศรี ดร.นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์ นางสาวอิริยาภรณ์ นิโรรัมย์ และนางสาวโสภา ทวีพันธ์ ที่ชี้แนะวิธีการแก้ไขเครื่องมือด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

กราบขอบพระคุณบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ซึ่งได้อำนวยความสะดวก และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ คุณกมลชนก พิมพ์วงศ์ คุณรัชมัย ภัทรมานิต คุณวริษฐ์ กุลธงเกตุ และสมาชิกในครอบครัวที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจที่สำคัญยิ่งเสมอมา

วรรณิศา พิมพ์พร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1. ประเด็นที่ศึกษา.....	4
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. การประเมินความต้องการจำเป็น.....	9
1.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น.....	9
1.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	11
1.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น.....	12
1.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น.....	12

1.5 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น.....	14
1.6 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้งการจำเป็น.....	16
1.7 ประโยชน์ของการประเมินความต้องการจำเป็น	18
2. การมีส่วนร่วม.....	20
2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	20
2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	21
2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม	22
2.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม.....	25
3. การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	28
3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา	28
3.2 หลักสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	29
3.3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	30
3.4 องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	31
3.5 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	34
3.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	37
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	38
4.1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6	38
4.2 การประกันคุณภาพการศึกษา.....	40
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	47
ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6.....	47

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วน ร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	
2.1 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	53
2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6.....	
1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1.....	57
1.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	59
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	
2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพในขั้นการเตรียมการ	102

2.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P).....	105
2.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D).....	106
2.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ...	109
2.5 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในขั้นการ ดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A).....	112
2.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพ ในขั้นการรายงาน.....	114
ตอนที่ 3 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.....	116
3.1 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพในขั้นการเตรียมการ	116
3.2 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)	118
3.3 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)	120
3.4 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกัน คุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C).....	123
3.5 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในขั้นการดำเนินการใน ด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A).....	125
3.6 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพ ในขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมิน	127
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	134

สรุปผลการวิจัย	135
อภิปรายผล.....	141
ข้อเสนอแนะ	143
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	143
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	144
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	148
ภาคผนวก ก.....	149
ภาคผนวก ข.....	151
ภาคผนวก ค	159
ภาคผนวก ง.....	169
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงข้อมูลขนาดโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนของ สพฐ.	40
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	49
ตาราง 3 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด	50
ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ.....	52
ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน	57
ตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม	59
ตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.....	60
ตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง	66
ตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่	72
ตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ.....	78
ตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นเตรียมการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	84
ตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	87
ตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (D) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	90

ตาราง 14 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน	93
ตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	96
ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นการรายงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	99
ตาราง 17 สรุปความต้องการจำเป็น สาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางในการสร้างการ มีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	130

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	32
ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตาม หลักการบริหาร	33
ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ให้เติบโตทางด้านสมอง สติปัญญา ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัดในเรื่องที่สนใจ การศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียนของแต่ละบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งส่งผลต่อเจตคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจนส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาในทุกระดับต้องกำหนดรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ และต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบ

ทางการศึกษา (2554) เป็นระบบที่สถานศึกษาจะใช้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน นำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา รวมทั้งนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการ และขั้นตอนการรายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

จากผลสรุปผลการประเมินภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 54 โรงเรียน พบว่า ผลการประเมินในระดับดีมาก จำนวน 5 โรงเรียน ผลการประเมินในระดับดี จำนวน 43 โรงเรียน ผลการประเมินในระดับพอใช้ จำนวน 5 โรงเรียน และผลการประเมินที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 1 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2561) จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนต่าง ๆ ในปีการศึกษา 2560 บทสรุปผู้บริหารจากการประเมินภายในและการศึกษาจากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (2561) พบว่า สถานศึกษาควรพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้มากขึ้น โดยกำหนดโครงสร้างและบทบาทของผู้มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุมวงจรพัฒนาคุณภาพ (PDCA) ตลอดจนนำผลการประเมินภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่ศึกษามาเป็นสารสนเทศในการพัฒนาอย่างเป็นระบบครบวงจร และพบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการประกันคุณภาพจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะบุคลากรภายในสถานศึกษานั้น

การมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีโอกาสได้แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการที่แท้จริงของตนเองทำให้สถานศึกษาจุดดี จุดด้อย รวมทั้งจุดที่ควรแก้ไข ปรับปรุงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ถ้าหากสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วม

จากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาจส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน และควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความสามารถโดยสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน การที่สถานศึกษาจะทราบถึงความต้องการของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมสามารถทำได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินเพื่อระบุความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน เพื่อบ่งชี้ปัญหา หรือสิ่งซึ่งหน่วยงาน หรือบุคคลต้องการ ทำให้เกิดสารสนเทศในการกำหนดว่าสมควรเปลี่ยนแปลงสิ่งใดและมีลำดับก่อนหลังอย่างไร นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปลายทางในการเปลี่ยนแปลงจะต้องเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมานี้ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6” โดยยึดขั้นตอนของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 3 ขั้นตอนเป็นหลักในการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากร รวมทั้งการศึกษาถึงสาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วมและเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริงของบุคลากรในสถานศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
3. เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและความต้องการจำเป็นของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. ได้ทราบสาเหตุและแนวทางในการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ด้านประชากร และด้านตัวแปร ดังนี้

1. ประเด็นที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร พร้อมทั้งสาเหตุของความต้องการจำเป็นและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาใน 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการเตรียมการ 2) ขั้นตอนการดำเนินการ 3) ขั้นตอนการรายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554)

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 54 โรงเรียน รวมประชากรทั้งหมด 3,958 คน

กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 13 โรง และได้กลุ่มตัวอย่างบุคลากร จำนวน 329 คน

ผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาสาเหตุของความต้องการจำเป็นและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร ได้แก่

1. ผู้บริหาร แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 1 คน รวม 4 คน
2. หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในโรงเรียน แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 1 คน รวม 4 คน

3. ครูผู้สอน โดยจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 2 คน รวม 8 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการจำเป็นในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดขึ้นในขั้นตอนของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6

2. การมีส่วนร่วมของบุคลากร หมายถึง บุคลากรในสถานศึกษามีโอกาสได้เข้าไปดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นตอนต่าง ๆ

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ขั้นตอนการเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ 2. ขั้นตอนการดำเนินการ ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) การดำเนินการตามแผน (D) การตรวจสอบประเมินผล (C) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) 3. ขั้นตอนการรายงาน คือการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

3.1 ขั้นเตรียมการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ทุกฝ่ายร่วมกันเป็นทีม

3.2 ขั้นการดำเนินการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ประกอบไปด้วย การวางแผน การปฏิบัติงาน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา และการนำผลของการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง

3.3 ขั้นการรายงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

4. การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นการดำเนินการ และขั้นการรายงาน

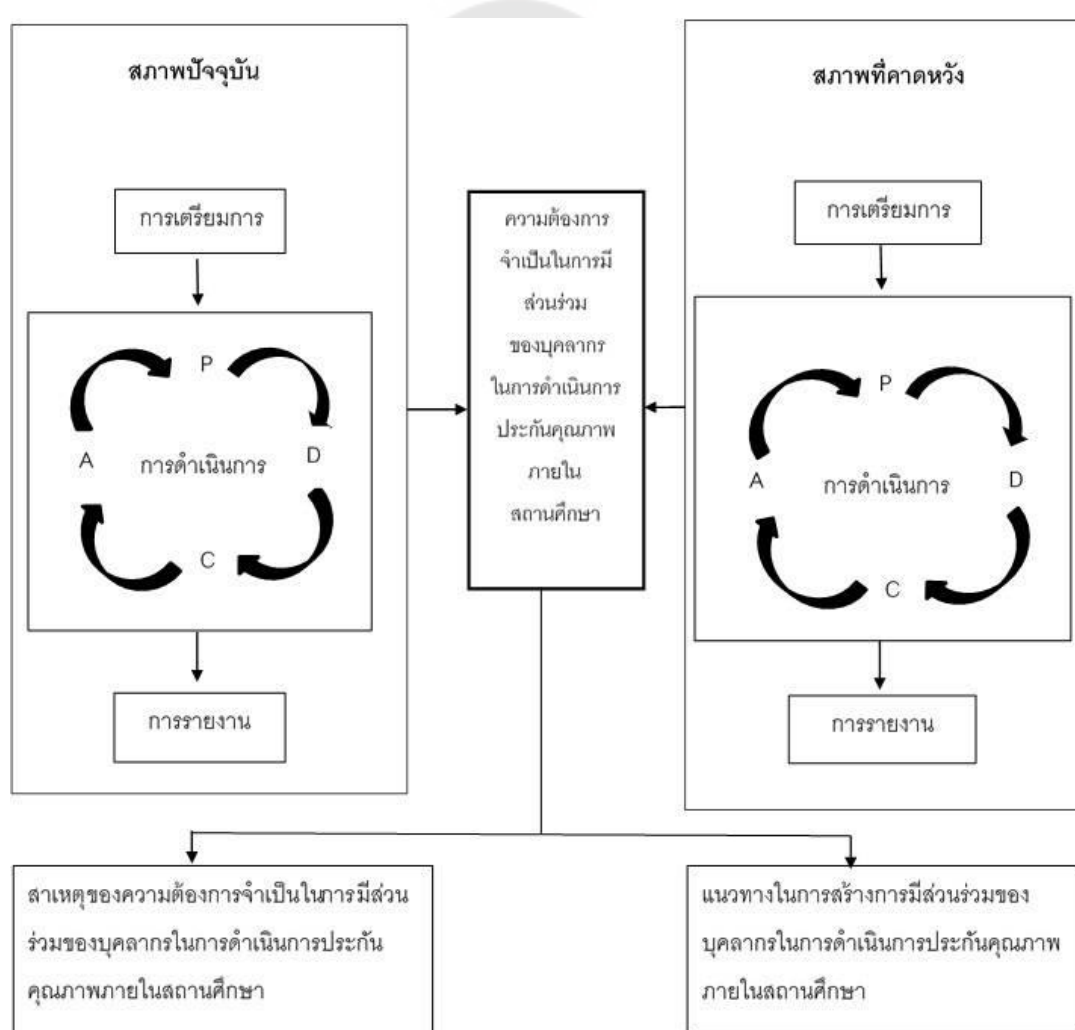
5. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น หมายถึง ต้นเหตุที่ทำให้บุคลากร
ในสถานศึกษาไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

6. แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม หมายถึง สิ่งที่สถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ควรปฏิบัติหรือจัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ และขั้นตอนการรายงาน โดยศึกษาจากเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น การมีส่วนร่วม การประกันคุณภาพภายใน การประกันคุณภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การประเมินความต้องการจำเป็น

- 1.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น
- 1.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.5 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
- 1.6 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น
- 1.7 ประโยชน์ของการประเมินความต้องการจำเป็น

2. การมีส่วนร่วม

- 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
- 2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม
- 2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม
- 2.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

3. การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- 3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.2 หลักสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 3.4 องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 3.5 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- 3.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

4.1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

4.2 การประกันคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การประเมินความต้องการจำเป็น

1.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสภานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) กล่าวว่า ในทางการศึกษา ความต้องการจำเป็น หมายถึง ความต้องการในการจัดการศึกษาที่ทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษานั้น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การค้นหาปัญหาการเรียนของผู้เรียน ปัญหาการเรียนของผู้เรียน เป็นต้น หลักการประเมินที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และวิธีการสร้างเสริมให้ดีขึ้น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ได้จัดประเภทของความหมายเป็นหมวดหมู่ในมุมมองทางจิตวิทยาและทางการประเมิน โดยกล่าวว่า

1.1.1 มุมมองทางจิตวิทยา เจ้าของทฤษฎีความต้องการจำเป็น (needs) ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปคือ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) ได้ทำการทดลองแล้วพบว่า ความต้องการจำเป็นมีหลายระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง ความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นขั้นแรกของมนุษย์คือ ความต้องการจำเป็นทางกายภาพ (physiological needs) หมายถึง อากาศ ความอบอุ่น อาหาร การนอน ความต้องการจำเป็นนี้มีความเข้มมาก เป็นความต้องการตลอดชีวิตของคนเรา หากไม่ได้รับ มนุษย์ก็ต้องตาย ความต้องการจำเป็นขั้นที่สองคือ ความต้องการจำเป็นด้านความมั่นคงปลอดภัย (security/safety needs) หมายถึง ความปลอดภัยจากภัยอันตรายทั้งปวง โดยเฉพาะในเด็กเล็กยังต้องได้รับความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต ความต้องการจำเป็นขั้นที่สามคือ ความต้องการจำเป็นด้านความรักและการได้เป็นเจ้าของ (love and belonging needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องการเพื่อน คนรัก รู้สึกว่าตนเองเป็นที่ต้องการ เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการจำเป็นขั้นที่สี่ คือ ความต้องการจำเป็นด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (esteem needs) หมายถึง ความรู้สึกภาคภูมิใจในการเป็นที่ยอมรับทั้งจากตนเองและผู้อื่น ความต้องการจำเป็นขั้นที่ห้า ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายคือ ความต้องการจำเป็น

ในการบรรลุสู่การแห่งตน (self-actualization needs) เป็นความต้องการจำเป็นที่บุคคลไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองขาดแคลน แต่จะรู้สึกถึงการบรรลุความต้องการทั้งมวลที่ตนเองอยากได้ เป็นสภาวะที่ตนเองรู้สึกได้ว่าสิ่งที่ต้องการครบถ้วนสมบูรณ์

1.1.2 มุมมองทางการประเมิน นักประเมินทางการศึกษาหรือทางสังคมให้นิยามและความหมายของคำว่า ความต้องการจำเป็นไว้หลากหลาย แต่ที่ปรากฏชัดเจนสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ความต้องการจำเป็นคือ ความแตกต่างหรือความขาดแคลน (discrepancy) และกลุ่มที่สอง ความต้องการจำเป็นคือ ประโยชน์ที่ได้รับ (benefits) จากการสนองตอบต่อความขาดแคลนนั่น ๆ

1.1.2.1 ความต้องการจำเป็นคือความแตกต่าง/ความขาดแคลน นักวิชาการมีมุมมองที่จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มุมมองในมิติความแตกต่าง ซึ่งนิยามเอาไว้ว่า ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างหรือช่องว่าง (gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างอยู่/สภาวะที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (what is) กับสิ่งที่ควรจะเป็น/สภาวะที่พึงปรารถนา (what should be) และมุมมองในมิติที่สอง คือ มุมมองในมิติความแตกต่างและมิติความเสียหายที่เกิดขึ้น กล่าวไว้ว่า ความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างสภาวะที่เป็นอยู่จริงกับสภาวะที่พึงพอใจต้องมีมากถึงระดับที่ทำให้เกิดปัญหาตามมา ดังนั้น หากความแตกต่างโดยยังไม่รุนแรงพอที่จะทำให้ประสพสภาวะที่ไม่น่าพอใจ ความแตกต่างนั้นก็ยังไม่ถึงขั้นที่จะเรียกว่าความต้องการจำเป็น

1.1.2.2 ความต้องการจำเป็นคือประโยชน์ที่ได้รับ นักวิชาการบางท่าน เช่น สคริฟเวน (Scriven) มีความเห็นว่า ความต้องการจำเป็น ไม่จำเป็นต้องกำหนดในรูปของความแตกต่าง หลายสิ่งที่เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีอยู่ในสภาวะจริง โดยไม่ต้องกำหนดสภาวะที่ควรจะเป็น เช่น อากาศ น้ำ อาหาร นิยามที่สคริฟเวน (Scriven) เห็นว่าเหมาะสมกว่าคือ นิยามเชิงวินิจฉัย (diagnostic needs) เป็นการกำหนดความต้องการจำเป็นสำหรับอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความพอใจ (satisfaction) และระดับความพอใจนี้ก็จะขึ้นอยู่กับ บริบท (context dependent) ความต้องการจำเป็นของคนกลุ่มหนึ่งอาจไม่ใช่สิ่งจำเป็นของคนอีกกลุ่มหนึ่งก็ได้ แต่ต้องมาหาวิธีเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นในทางการศึกษา หมายถึง ความต้องการในการจัดการศึกษาที่ทำให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างสภาวะที่เป็นอยู่จริง กับสภาวะที่คาดหวัง

1.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสภานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประมาณการอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันปัญหา หรือสิ่งซึ่งหน่วยงาน หรือบุคคลต้องการ เพื่อนำไปสู่การเลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือการสนองตอบที่ตรงประเด็น ซึ่งกระบวนการประมาณการอย่างเป็นระบบเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างเจาะจงเพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริงที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่า เป็นกระบวนการการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2560) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อระบุความแตกต่างของสภาพที่คาดหวังหรือสภาพที่ควรจะเป็น กับสภาพที่เป็นจริงหรือสภาพในปัจจุบัน ซึ่งมีขั้นตอนเป็นระบบเพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์สำหรับ ระบุขนาดความแตกต่างและลำดับของความจำเป็น ทำให้เกิดสารสนเทศในการกำหนดว่าสมควรเปลี่ยนแปลงสิ่งใดและมีลำดับก่อนหลังอย่างไรอันนำไปสู่การปรับปรุงในกระบวนการการศึกษา หรือเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางโดยมุ่งผลในเชิงบวกและสร้างสรรค์

แม็คคาวเลย์ (McCawley, 2009) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือ กระบวนการที่ทำให้สามารถตรวจสอบระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่าง ๆ ของกลุ่มเป้าหมายได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินนี้จะช่วยทำให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวัง เพื่อป้องกันปัญหา หรือสิ่งซึ่งบุคลากรในสถานศึกษาต้องการ นำไปสู่การเลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือการสนองตอบที่ตรงประเด็น ซึ่งต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

1.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) กล่าวว่า การวางแผนการทำงานจะต้องเริ่มที่การประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นอยู่ของหน่วยงาน และรู้ความต้องการของหน่วยงานว่าจำเป็นต้องได้รับการสนองตอบในด้านใด การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการพัฒนาวิธีการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment research) เพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไข

ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2560) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเทคนิคที่ใช้ในการศึกษาและวิจัยทางการศึกษาที่ได้รับความยอมรับและนิยมนำมาใช้อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นแนวทางเทคนิคที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนโดยเพิ่มเติมการศึกษาสภาพจากการวิเคราะห์ระดับค่าเฉลี่ยตัวแปรเพียงจากสภาพจริงของตัวแปรไปสู่การเพิ่มการศึกษาสภาพที่คาดหวัง แล้วให้ค่าความต้องการจำเป็นดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นทำให้เกิดคุณค่าของผลวิจัยได้มากขึ้น สารสนเทศวิจัยจากกระบวนการเทคนิคดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักบริหารระดับต่าง ๆ และผู้ปฏิบัติงานให้สามารถทราบทั้งระดับการดำเนินการในปัจจุบัน ระดับที่คาดหวังที่จะได้รับ และค่าลำดับความสำคัญของตัวแปรที่สนใจของกลุ่มตัวอย่างวิจัย ทำให้สามารถนำไปใช้ประกอบการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมา การประเมินความต้องการจำเป็น มีความสำคัญ คือ เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพที่เป็นอยู่จริงภายในสถานศึกษา นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อตอบสนองความต้องการแก่นักศึกษาผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ

1.4 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสภานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) อธิบายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมี 3 ระดับ คือ การประเมินความต้องการจำเป็นระดับปัจเจกบุคคล การประเมินความต้องการจำเป็นระดับกลุ่มคน และการประเมินความต้องการจำเป็นระดับองค์การ ในการประเมินความต้องการจำเป็นแต่ละระดับจะมีปริมาณของข้อมูลที่แตกต่างกัน แต่โดยวิธีการแล้วเหมือนกัน ดังนี้

1.4.1 ขั้นที่ 1 การวางแผน การประเมินความต้องการจำเป็นที่มีประสิทธิภาพเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายและวางกรอบงานที่ต้องการค้นหาคำตอบ เช่น การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ผู้ประเมินต้องกำหนดกลุ่มผู้เข้าอบรม หรือผู้เรียนว่าคือใคร ลักษณะเป็นอย่างไร แล้วจึงไปประเมินความต้องการกับกลุ่มนั้น แต่ถ้าเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการเรียนการสอน ต้องศึกษาขอบเขตของหลักสูตรและสิ่งที่หลักสูตรต้องการ

ตามลำดับ หลังจากนั้นจึงกำหนดขอบเขตเป้าหมาย แล้วเลือกชนิดของความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.4.2 ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลควรเป็นตัวแทนของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดได้ ไม่จำเป็นต้องไปสอบถาม สัมภาษณ์ หรือศึกษาทุกคน เว้นแต่เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมตั้งแต่วัยละ 75 ขึ้นไปจึงจะเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

1.4.3 ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้ประเมินต้องวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อบ่งชี้ความต้องการจำเป็น พร้อมจัดลำดับความต้องการจำเป็นซึ่งอาจใช้ฐานเศรษฐกิจ ผลกระทบที่เกิดขึ้นหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือเวลาเป็นเครื่องกำหนดในการจัดอันดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาของการประเมินในทางการศึกษาให้ใช้กรอบของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความต้องการจำเป็น

1.4.4 ขั้นที่ 4 การรายงานผล ขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินความต้องการจำเป็น คือ การเขียนรายงานเพื่อแสดงว่า ได้มีการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างไร โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการประเมินความต้องการจำเป็น วิธีดำเนินการ ข้อเสนอแนะระดับความต้องการจำเป็นที่ได้และข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับข้อมูลที่น่าเสนอ

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) อธิบายไว้ว่า กระบวนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยทั่วไปประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่จำแนกออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.4.1 การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง (what should be)

1.4.2 การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is)

1.4.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.4.1 และ 1.4.2 และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น

1.4.4 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 1.4.3 และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

1.4.5 การศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากข้อ 1.4.4

แม็คคาเวลีย์ (McCawley, 2009) ได้นำเสนอขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ ต้องการศึกษอะไรจากการประเมินความต้องการจำเป็น

1.4.2 การเลือกกลุ่มเป้าหมาย ต้องการประเมินความต้องการจำเป็นจากใคร หรือต้องการให้ข้อมูลแก่ใคร

1.4.3 การเก็บข้อมูล ควรเลือกวิธีการเก็บข้อมูลอย่างไรเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ นักวิจัยต้องการรู้

1.4.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ควรเลือกอย่างไรจึงจะได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มประชากรทั้งหมดได้

1.4.5 การเลือกเครื่องมือในการวิจัย หมายถึง การเลือกเครื่องมือและเทคนิคที่เหมาะสมกับการเก็บข้อมูล

1.4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล หมายถึง เลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับ รูปแบบการวิจัย

1.4.7 การติดตามผล หมายถึง การจัดการกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ สรุป อภิปราย เพื่อนำไปสู่การวางแผนทางเพื่อพัฒนาในอนาคต

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้อ้างอิงขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และ การรายงานผล

1.5 วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นมีด้วยกันหลากหลายวิธี ซึ่งในการวิจัย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การสำรวจ และการจัดลำดับ ความสำคัญ ซึ่งสุกิมล ว่องวาณิช (2558) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

1.5.1 การสำรวจ การระบุความต้องการจำเป็นที่ดำเนินการกันส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสำรวจเรียกว่า การสำรวจความต้องการจำเป็น (needs survey) วิธีการที่ใช้ในการ รวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต มีรายละเอียด ดังนี้

1.5.1.1 การใช้แบบสอบถาม วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความ ต้องการจำเป็นโดยใช้แบบสอบถามสามารถทำได้ทางไปรษณีย์ การสอบถามทางโทรศัพท์ การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามถือว่าการประเมินความต้องการจำเป็นที่เน้นการศึกษา จากกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่และกว้าง และลักษณะข้อมูลที่ได้เป็นการแสดงความรู้สึกหรือความ คิดเห็นตามการรับรู้ของผู้ตอบ เครื่องมือที่ใช้ในการระบุความต้องการจำเป็นด้วยแบบสอบถาม ส่วนใหญ่กำหนดรูปแบบการตอบเป็นมาตราประมาณค่า ซึ่งมีทั้งรูปแบบการตอบสนองเดียว

(single response format) คือ การให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นตามข้อรายการที่กำหนดให้ ระบุระดับของความถี่ของการจำเป็น และรูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) คือ การให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นตามข้อรายการที่กำหนดให้ระบุระดับของสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์

1.5.1.2 การสัมภาษณ์ วิธีการสำรวจด้วยการสัมภาษณ์นับเป็นวิธีการหนึ่งที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้เช่นเดียวกับแบบสอบถาม เพราะกระบวนการเก็บข้อมูลดำเนินการได้ง่าย ไม่ซับซ้อน แต่จะใช้เวลาในการเก็บข้อมูล เนื่องจากต้องใช้เวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ต้องมีการเลือกบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ให้เป็นผู้ที่เข้าใจสภาพบริบทขององค์กร

1.5.1.3 การสังเกต การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การสังเกตจะมีปริมาณการนำไปใช้น้อยกว่าการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เนื่องจากสิ้นเปลืองเวลา และมีความซับซ้อนในการวิเคราะห์ข้อมูลมากกว่า

1.5.2 การจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งจะทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุ และวิธีการแก้ไขต่อไป เทคนิคที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ได้แก่ เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองเดี่ยว และเทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ ทุกวิธีมีการดำเนินการคล้ายคลึงกัน ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการสำคัญ คือ การให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด การจัดเรียงลำดับความสำคัญ และการสรุปผลการจัดลำดับความสำคัญ ความแตกต่างของสองวิธีนี้อยู่ที่ขั้นตอนการให้คะแนนความสำคัญตามวิธีการที่กำหนด และการจัดเรียงลำดับความสำคัญ

ในงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบการให้ข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ (dual-response format) ซึ่งมักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยเทคนิคแบบการตอบสนองคู่สามารถทำได้หลายวิธี โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง

วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม การหาค่า $PNI_{modified}$ ใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ I = Importance

D = Degree of Success

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามการให้ข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ เพื่อศึกษาระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง

1.6 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น

สาเหตุของความต้องการจำเป็นในทางการศึกษามีปัจจัยเกี่ยวข้องของหลายประการ โดยสุวิมล ว่องวาณิช (2558) ได้อธิบายไว้ว่า วิธีการวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสามารถดำเนินการได้ทั้งการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยปกติการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้กับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นกับตัวอย่างวิจัยขนาดใหญ่และมีเหตุผลรองรับที่หนักแน่นพอสมควร มีการสร้างเครื่องมือที่ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุต่าง ๆ ตามที่นักวิจัยกำหนด และมักใช้การวิเคราะห์ทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ตัวอย่างเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น มีดังนี้

1.6.1 เทคนิคแผนภูมิก้างปลา (Fishboning Technique) เป็นวิธีที่ง่ายและมีประสิทธิภาพสำหรับการวิเคราะห์สาเหตุ จะใช้ได้ดีในกรณีที่มีสาเหตุของปัญหาค่อนข้างน้อย หากมีสาเหตุมากควรใช้วิธีอื่นซึ่งจะให้ผลที่เหมาะสมกว่า มีข้อดี คือ สามารถประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานในองค์กรต่าง ๆ ทั้งทางอุตสาหกรรม ทางธุรกิจ หรือทางการศึกษา ผู้เข้าร่วมในกระบวนการจะรู้สึกมีความสุขสนุกสนานในระหว่างการทำงาน โดยปกติใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง และทุกคนจะรู้สึกมีส่วนร่วมในกระบวนการและเป็นเจ้าของความคิดและผลที่ได้รับจากการใช้เทคนิคดังกล่าว และข้อจำกัดในการใช้เทคนิคแผนภูมิก้างปลา คือ ในกระบวนการดังกล่าวมักไม่ได้คำนึงถึงลำดับการเกิดของปัญหา และอาจให้ความตรงต่ำ ควรปรับแก้ด้วยการทำซ้ำหลายครั้งและอาจใช้กลุ่มผู้เข้าร่วมมากกว่า 1 กลุ่ม เพื่อให้มั่นใจในความเที่ยงและความตรงของผลที่ได้รับ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

1.6.2 เทคนิคการวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) ในบางงานวิจัยเรียกชื่อวิธีนี้ว่า การวิเคราะห์ฟอลต์ทรี เป็นวิธีการที่ยึดระบบเป็นศูนย์กลางการดำเนินงาน โดยการกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องสร้างความคิดในรูปโครงข่ายขององค์ประกอบต่าง ๆ FTA เป็นวิธีการที่ซับซ้อนหากเทียบกับวิธีวิเคราะห์สาเหตุวิธีอื่น แต่นับว่าเป็นวิธีวิเคราะห์สาเหตุที่มีพลังมากที่สุด เนื่องจากให้ผลการวิเคราะห์ที่ทำให้เห็นความผิดพลาดหรือความล้มเหลวซึ่งถือว่าเป็นการประเมินความเสี่ยงรูปแบบหนึ่ง จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ FTA อยู่ที่การรู้และหาทางหลีกเลี่ยงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่ความล้มเหลว ในขณะที่ข้อจำกัดของเทคนิคการวิเคราะห์ FTA คือ ต้องใช้ทักษะและเวลาในการวิเคราะห์มากกว่าการใช้แผนภูมิแก๊งปลา ใช้เวลาหลายวันตั้งแต่การสร้างแผนภาพต้นไม้ การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์เพื่อกำหนดค่าความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ ประเด็นที่เป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง คือ การกำหนดค่าความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ในบริบททางการศึกษาจะหาข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ยาก ไม่เหมือนทางวิศวกรรมศาสตร์ที่สามารถกำหนดโอกาสในการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่ทำให้เกิดผลเสียหายได้ง่ายและเป็นค่าที่ถูกต้องเป็นจริง แต่ในบริบทของการศึกษาไม่สามารถระบุได้ชัดว่า โอกาสของการเกิดเหตุการณ์หรือสาเหตุที่นำไปสู่ความล้มเหลวมีค่าเท่าใด มักใช้ความรู้สึกของคนที่เกี่ยวข้องตัดสิน ค่าที่ได้จึงไม่ถูกต้อง 100%

1.6.3 การวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ใช้เพื่อระบุเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ โดยการทดสอบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์กับโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการกำหนดค่าพารามิเตอร์เกี่ยวกับเส้นทางอิทธิพล (path analysis) ของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และกำหนดค่าแสดงความสอดคล้องกลมกลืนของข้อมูล (goodness of fit) โดยใช้การทดสอบค่าไคสแควร์ และสถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์นี้จะใช้ได้ต่อเมื่อผู้วิจัยมีทฤษฎีที่ต้องการทดสอบที่เข้มแข็ง มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินความต้องการจำเป็นก็ยังมีข้อจำกัดในบางบริบทหรือบางสาระ หากประเด็นที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็นนั้นยังไม่มีทฤษฎีรองรับหนักแน่น ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบทุกตัวแปรที่อยู่ในโมเดล และหากเป็นความต้องการจำเป็นของคนในองค์กรขนาดเล็ก ข้อมูลที่จัดเก็บได้อาจไม่เพียงพอที่จะนำการวิเคราะห์ลิสเรลมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเทคนิคนี้ต้องอาศัยขนาดตัวอย่างวิจัยจำนวนมากพอสมควรโดยเฉพาะกรณีที่โมเดลเชิงสาเหตุมีความซับซ้อนมีตัวแปรภายในและภายนอกหลายตัว

1.7 ประโยชน์ของการประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ (2558) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นให้ประโยชน์สูงสุดตรงที่ผู้ประเมินสามารถรู้จุดที่ต้องสนองตอบเด่นชัด ซึ่งสามารถแก้ปัญหาหรือตอบสนองได้ตรงประเด็น ในทางการศึกษานำมาใช้ใน 3 กรณี คือ

1.7.1 การฝึกอบรมหรือพัฒนาศักยภาพ การประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมนี้จะให้ประโยชน์ในแง่ของการดำเนินการฝึกอบรมที่คุ้มค่า ซึ่งในทางปฏิบัติผู้จัดมักจะละเลยการประเมินความต้องการจำเป็นเพราะต้องใช้เวลา งบประมาณ และการมีส่วนร่วมจากผู้ให้ข้อมูล มักใช้วิธีวิเคราะห์เป้าประสงค์ (goal analysis) ซึ่งสะดวกและง่ายกว่า แต่ปัญหาของการวิเคราะห์เป้าประสงค์อยู่ที่ความต้องการจำเป็นที่ได้มักไม่ตรงชัดตามข้อเท็จจริง เพราะมีปัจจัยแทรกซ้อนหลายประการ เช่น ความต้องการของผู้บริหารเอง หรือเป็นความต้องการตามกระแส

1.7.2 การเรียนการสอน การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนสามารถเลือกเรื่องให้ผู้เรียนต้องการเรียนที่แท้จริงและสามารถจัดหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจ บุคลิกภาพ และความมุ่งหวังของผู้เรียนที่ต้องการได้ นอกจากนี้การประเมินความต้องการจำเป็นยังช่วยให้ผู้สอนสามารถผสมผสานวิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย ไม่ว่าจะเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นโดยตรง เช่น การสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ หรือเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นทางอ้อมที่ได้จากระเบียนสะสม ผลงาน รายงาน หรือจากการตอบแบบสอบถาม ผลของข้อมูลที่ได้จะช่วยให้ผู้สอนสามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ต้องการได้

1.7.3 การพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นจะเป็นสิ่งบ่งชี้ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่บอกถึงจุดอ่อน หรือสิ่งที่จำเป็นต้องสร้างเสริมให้หลักสูตร โดยเฉพาะความต้องการจำเป็นของสังคมจะเป็นตัวบ่งชี้อะไร หลักสูตร เช่น ในโลกสังคมสารสนเทศ ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ ครูจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์เป็น ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรผลิตครูต้องมีวิชาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การประเมินความต้องการจำเป็นจะเป็นตัวแนะให้นักการศึกษา นักวิชาการด้านการศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพ และหลักสูตรการศึกษาได้ตรงกับความต้องการจริงของบุคคล สังคมและประเทศได้

สุวิมล ว่องวาณิช (2558) กล่าวว่า การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น มีความสำคัญสำหรับการวางแผนแบบครบวงจร เป็นกระบวนการที่สำคัญและมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1.7.1 การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือบริหารที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ป้องกันการสูญเสียทรัพยากรกับการดำเนินงานที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์การดำเนินงานมาอย่างแท้จริง

1.7.2 ผลที่ได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นข้อมูลที่สะท้อนสภาพบริบทที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผนการกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการขององค์กร กล่าวได้ว่า นักวิชาการใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการกำหนดนโยบาย ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กรทุกชั้นตอน ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนกับองค์กร และระหว่างองค์กร นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นยังสามารถใช้เป็นหลักเทียบในการดำเนินงาน นำมาช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจน และมั่นใจได้ว่า วัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง

1.7.3 การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรตั้งแต่ขั้นตอนแรก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานและพัฒนาโครงการ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากผลการวิจัยซึ่งแสดงความต้องการจำเป็นของลูกค้ำและ/หรือองค์กร ขั้นตอนระหว่างการทำงาน การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และขั้นตอนสุดท้าย การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดผลกระทบจากโครงการ ทำให้การพัฒนาการศึกษาได้รับการชี้แนวทางจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ ทำให้สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในช่วงเวลาหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการสะท้อนให้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรอย่างแท้จริง นำมาซึ่งการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน การกำหนดนโยบายในการบริหาร เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

กุสโตวา (Gustova, 1992) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน เป็นส่วนที่บุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประสานงานการบริหารงานและการพัฒนางาน

นรินทร์ชัย พัฒนพงศ์ (2547) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้ามาช่วยด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างอิสระภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริง และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2550) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากรและมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่จะกระทำโดยกลุ่ม

ธร สุทธราษฎร์ (2551) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผล โดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ

จันทราณี สงวนนาม (2553) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร หรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างดี ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดความเห็นถูกรับฟัง ละนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมคือ การที่สมาชิกทุกคนในองค์กรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีบทบาทในการคิด การวางแผน การตัดสินใจ รวมทั้งการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

สุจินต์ ดาววีระกุล (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า

2.2.1 เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของคนทุกคนที่ต้องเคารพและให้การยอมรับยกย่อง โดยการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา

2.2.2 งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จำเป็นจะต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้มีสิทธิมีเสียงในการแสดงออก

2.2.3 กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมา ยังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชนผู้ด้อยโอกาสและยากจน และในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้นจึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

2.2.4 ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้พบว่า มีโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จโดยอาศัยวิธีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปของการรวมกลุ่มและจัดตั้งองค์กรประชาชน ในขณะที่เดียวกันก็มีตัวอย่างของโครงการที่ล้มเหลวจำนวนมาก อันเนื่องมาจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

2.2.5 การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่มหรือของกลุ่ม (Group Action) อันเป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามาร่วมเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขาและในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วย การมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2.2.6 การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นตัวชี้วัดการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใด ยิ่งแสดงว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

2.2.7 ประชาชนย่อมรู้ดีว่าตนเองกำลังต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะทำอย่างไรถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาย่อมช่วยให้โครงการต่าง ๆ สอดคล้องความต้องการของประชาชนได้ดีกว่า

2.2.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้การปฏิบัติการทางสังคม (Social Action) เป็นไปอย่างสงบสันติ ก่อให้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่มีระเบียบเป็นระบบ และเป็นที่ยอมรับทุกฝ่าย

2.2.9 เป็นนโยบายของรัฐในปัจจุบันที่ให้โครงการที่ลงสู่ชนบทต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นตามปรัชญาของการพัฒนา

ถวิล มาตรเยี่ยม (2545) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมมีความสำคัญ ดังนี้

2.2.1 การมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังมนุษย์ สามารถนำเอาประสบการณ์ ความรู้และทักษะของแต่ละคนมาใช้ในการวางแผน ทำให้ได้แผนงานที่ดีสมบูรณ์ขึ้น และนำไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จได้ดีขึ้นเช่นกัน

2.2.2 การมีส่วนร่วมทำให้คุณภาพการตัดสินใจสูงขึ้น และทำให้ได้แผนงานที่เกิดจากหลาย ๆ ทัศนะและหลากหลายผู้ชำนาญการ/ผู้เชี่ยวชาญ

2.2.3 การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดพันธะสัญญาพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ ตลอดจนช่วยให้เกิดการสนับสนุนในการนำไปปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในผลลัพธ์

2.2.4 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจเป็นมรรควิธีหนึ่งในการพัฒนาหรือเป็นการสร้างวัฒนธรรมในการปฏิบัติงาน สนับสนุนให้เกิดความสามัคคีในทีมงาน และสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวในองค์กร

2.2.5 การมีส่วนร่วมในการบริหาร เปิดโอกาสให้แต่ละบุคคล กลุ่มบุคคลเพิ่มพูนประสบการณ์ในวิชาชีพและเสาะแสวงหาแนวทางพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน มีความสำคัญต่อองค์กร หรือชุมชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมาชิกมีโอกาสได้แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ทำให้องค์กรหรือชุมชนรู้จุดดีจุดด้อย รวมทั้งจุดที่ควรแก้ไข เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ภายในองค์กรหรือชุมชน

2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ได้อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ประยุกต์จาก Brenes (1994) มีประเด็นสำคัญ 10 ประการ

2.3.1 ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ ควรให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตามวงจรชีวิตของโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนโครงการยุติ หรือหากคณะผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมก็ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องด้วยจริง ๆ เท่านั้นก็ได้

2.3.2 การมีส่วนร่วมนั้นมีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยทางด้านปริมาณ ถ้ามีคนมามีส่วนร่วมมากก็ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดีขึ้นมาก จากนั้นให้องค์ทางสังคมก่อตัวขึ้น ส่วนทางด้านคุณภาพควรให้มีส่วนร่วม มีมิติ ที่จะขัดขวางความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคล หรือความเป็นนายบ่าวกันให้มีส่วนร่วมเสมอภาคกัน จึงจะถือว่ามีความพอดี

2.3.3 จะให้การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง (an end) หรือจะให้เป็นแนวทาง (a mean) คือจะให้เพียงบุคคลต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องก็พอใจคิดว่าบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งแล้ว หรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่จะต้องทำให้ดี โดยตอบให้ได้ว่า “หลังการมีส่วนร่วมแล้วจะมีอะไรดีขึ้น อะไรควรเกิดขึ้นอีกบ้าง” อันเป็นการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทำให้งานเกิดความสำเร็จดียิ่งขึ้น

2.3.4 การมีส่วนร่วมนี้ตามธรรมชาติการเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาก็ได้ เช่น เวลาเกิดภัยพิบัติคนก็มาช่วยกัน เมื่อหมดภัยแล้วก็แยกกันกลับไปเช่นเดิม แต่ถ้าตั้งองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาในภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่กว้างขวางขึ้นอาจต้องการตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในเวลาที่ยาวนานขึ้น และอาจใช้วิธีการมีจดหมายข่าวแจ้งเรื่องไปยังประชาชนทั่วไปได้

2.3.5 การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและการศึกษา ซึ่งหากเกิดขึ้นได้คือให้มีการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วย จะเป็นเสมือนการให้การศึกษา แก่สังคมในขณะเดียวกัน แต่หลายโอกาสต้องให้ความพร้อมในแต่ละเรื่องต้องใช้เวลารอคอยบ้างเช่นกัน

2.3.6 สถานการณ์การมีส่วนร่วมนั้นต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริง มิใช่เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะต้องสร้างขึ้นเอง จะให้ผู้มาสั่งว่ามาร่วมกันให้เต็มที่ แล้วคนก็มาร่วมคงไม่ค่อยเกิดขึ้นได้ การมีส่วนร่วมมักต้องใช้ความพยายามให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดแนวคิดประชาสังคม มีจิตสาธารณะ เคารพความหลากหลายทางความคิด เพราะทำให้มุมมองกว้างขึ้น และเกิดความรอบคอบขึ้น จนเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

2.3.7 มีคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมพิจารณา เพื่อวางแผนดำเนินการให้เหมาะสมว่าจะให้บุคคลใด กลุ่มใด เข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใด และวิธีใด ฯลฯ โดยคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมนี้ควรมีตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบในจำนวนมากพอควรจะให้มีความหลากหลายมากพอ

2.3.8 การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วมจะทำให้คนในชุมชนได้รู้สภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นปัญหา ทำให้เมื่อเห็นปัญหาและจำนำความมุ่งมั่นที่คิดหาทางแก้ไขด้วยกันและร่วมแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้ จะทำให้เป็นบทเรียนที่จะแก้ปัญหากันเองต่อไป

2.3.9 คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนส่วนใหญ่ มิได้ใช้ชุมชนเป็นเพียงที่รวมคนคล้ายเอาก้อนหินมากองรวมกันเท่านั้น แต่คนในชุมชนหนึ่ง ๆ มักมีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกันมีค่านิยมร่วมกัน

2.3.10 ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะปณารมณชั้นประกอบไปบ้างเพราะในสังคมไทยการมีอามณชั้นจะช่วยให้บรรยากาศการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ดี ดังนั้นในการประชุมถ้าใช้อามณชั้น คนตรี กีฬา เข้าร่วมด้วยจะสร้างอามณการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นได้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้นอาศัยหลักการที่ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำขึ้นเป็นกระบวนการซึ่งมีขั้นตอนมากมายและการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละขั้นตอนนั้นมีความสำคัญแตกต่างกันไปตามลักษณะของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนนั้น การจำแนกการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ โคเฮน (Cohen) และอัพฮอฟฟ์ (Upnoff) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ทั้งการกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ นโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงเริ่มต้น ช่วงดำเนินการวางแผน และช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ซึ่งเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของการดำเนินงาน การบริหารงานและประสานงาน

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ทั้งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่สำคัญในเชิงปริมาณและคุณภาพในลักษณะผลประโยชน์ในทางบวกและผลกระทบในทางลบและการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม

ดร. สุนทราวุธ (2551) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมและอธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประเภท

ประเภทที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการตัดสินใจนั้นประการแรกสุด คือ การกำหนดความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินการวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ประเภทที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนนี้ได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจำทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงาน เป็นต้น

ประเภทที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) นอกจากจะพิจารณาถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ และคุณภาพแล้วจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ในกลุ่มด้วย

ประเภทที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ

พรชัย ศักดิ์ศิริโสภณ (2555) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ด้าน คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ด้านการร่วมดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ซึ่งในการเข้าร่วมแต่ละด้านจะมีความสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกิจกรรม

2.4 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

2.4.1 การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

2.4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

2.4.3 เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.4.4 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

2.4.5 การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ได้กล่าวถึงข้อดีของการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.4.1 ทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมทำให้แต่ละฝ่ายได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนไปสู่การยอมรับความแตกต่างในรูปร่างความรู้ นิสัย ค่านิยมต่าง ๆ เป็นรากฐานของประชาธิปไตย

2.4.2 ทำให้งานที่ยากบางอย่างสำเร็จขึ้นมาได้ งานหลายอย่างหากทำเพียงผู้เดียวหรือทำน้อยคนอาจไม่สำเร็จ ต้องให้ผู้มาร่วมงานมากคนจึงจะสำเร็จ เช่น การสร้างบ้านหรืองานบางอย่างต้องการความร่วมมือโดยตลอด เช่น การลดปริมาณขยะจึงต้องให้คนทั้งชุมชนเห็นด้วยและร่วมกันปฏิบัติ

2.4.3 ทำให้บุคคลคิดช่วยตัวเอง เพราะถ้ารัฐเป็นฝ่ายทำให้ก็จะรอความช่วยเหลือ หากมาร่วมกันพิจารณาอาจทำบางสิ่งได้เอง และจะร่วมดูแลรักษาสิ่งนั้นมากขึ้น

2.4.4 ทำให้ความช่วยเหลือนั้นตรงกับที่ต้องการ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในชั้นการระบุประเด็นปัญหาและความต้องการ จึงไม่เกิดปัญหาที่สร้างไว้เพื่อใช้แล้วไม่ใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่นการอ่านหนังสือในหมู่บ้าน สะพานลอยให้คนข้าม ซึ่งทำแล้วไม่มีผู้ใช้ก็เสียประโยชน์ไป

2.4.5 มักทำให้ประหยัดทรัพยากรลงได้ เพราะความช่วยเหลือตรงกับความต้องการที่จะใช้จะทำ และอาจมีแรงงานจากการมีส่วนร่วมมาช่วยได้ อาจมีบ้างถ้ามีส่วนร่วมจนเหนื่อยไม่มีการจัดการที่ดีก็อาจสิ้นเปลืองทรัพยากรมากกว่าที่ควร หรืออาจเกิดความเสียหายก็ได้

2.4.6 ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ การมาร่วมคิดร่วมทำ ทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของ ก็มาร่วมกันดูแลรักษาซ่อมแซม และมีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนร่วมกันทำขึ้นมา สิ่งที่คุณคนทำร่วมกันมาจึงอยู่คงทน

2.4.7 เพิ่มทางเลือกที่ดีเพื่อการตัดสินใจ การได้รับในโครงการอย่างละเอียดทำให้ช่วยกันหาทางเลือก (ทางออก) หลายทางที่สมบูรณ์และเหมาะสมที่สุด ทำให้เกิดผลเสียหายน้อยลงหรือเกิดผลดีมากกว่าไม่ให้เข้ามามีส่วนร่วม

2.4.8 เกิดการสร้างฉันทามติ (consensus building) หรือการเห็นพ้องกันขึ้นมาได้ โดยในประเทศตะวันตกการมีส่วนร่วมของประชาชน มักทำให้เกิดความเข้าใจระหว่งว่าคู่กรณีเกิดการสร้างข้อตกลงที่มั่นคง ยืนยงได้

2.4.9 ทำให้ชุมชนหรือสังคมเข้มแข็ง เพราะชุมชนที่เข้มแข็งควรต้องมีส่วนร่วมกันตัดสินใจร่วมดูแลปกครองพิทักษ์ผลประโยชน์ของชุมชน หรือสังคมนั้นเองโดยการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเสมอ ๆ ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าได้ได้ควบคุมโชคชะตาของตนเอง

2.4.10 ทำให้การดำเนินงานของชุมชนหรือสังคมนั้นโปร่งใส เพราะการมีส่วนร่วมเพื่อกิจการสาธารณะอยู่เสมอทำให้ผู้ที่จ้ะทุจริต คดโกงก็หวั่นเกรงกระทำไ้ยากขึ้น กลัวพลังการมีส่วนร่วมของประชาสังคม (civil society) แม้นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงที่ไม่ค่อยปฏิบัติงานก็กลัวการเสนอให้ออกจากตำแหน่ง โดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2.4.11 ทำให้บุคคลที่อาจยอมรับยากยอมรับโครงการนั้นได้ โดยยอมรับว่าเมื่อมีโครงการแล้วตนอาจเสียประโยชน์ไปบ้างแต่เมื่อมีค่าชดเชยที่เหมาะสมและคนอื่น ๆ ยอมรับโครงการนั้น ก็เห็นแก่ประโยชน์ของคนส่วนใหญ่

2.4.12 ทางกรเกษตร พบว่า การที่เกษตรกรเข้าร่วมกันเป็นสมาชิกองค์กรการเกษตร ทำให้เกิดการสื่อสารที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก และรับบริจาคเจ้าหน้าที่ของรัฐมากกว่าผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก

ดร. สุนทรายุทธ (2551) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

2.4.1 การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น ทั้งที่เนื่องจากบุคคลมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้บริหารตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความราบรื่นมากขึ้น

2.4.3 ความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานมีส่วนร่วมกระบวนการขององค์การที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ โดยร่วมคิดร่วมทำมากขึ้น

2.4.4 ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมีมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วม จะมีความรู้สึกเป็นที่ไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น

2.4.5 การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา มีความง่ายขึ้น ถ้าหากว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาผูกพัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้นมากการบริหารจะมีความง่าย

2.4.6 การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจจากการบริหารมาจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกันในการคิดแก้ปัญหา

2.4.7 การตัดสินใจโดยอาศัยการสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้องค์การมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้อย่างดี

2.4.8 การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ช่วยปรับปรุงทีมงานให้ดีขึ้น ซึ่งทีมงานมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนที่เผชิญกับองค์การได้ดีขึ้น

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553) ได้กล่าวถึงข้อดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.4.1 ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร

- 2.4.2 ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น
- 2.4.3 สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
- 2.4.4 ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ
- 2.4.5 สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
- 2.4.6 ลดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
- 2.4.7 ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4.8 ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม มีประโยชน์ต่อการบริหารองค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมาชิกทุกคนได้เกิดการระดมความคิด แลกเปลี่ยนข้อมูลและทัศนคติในการทำงาน การตัดสินใจจึงเป็นไปได้ดีกว่าการคิดคนเดียว ทั้งนี้การมีส่วนร่วมยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร และทำให้เกิดการต่อต้านในทางปฏิบัติได้น้อยลง

3. การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

เรีงรณ ล้อมลาย (2560) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้ สนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทั้งปัจจุบันและอนาคต มีการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพ โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือจากบุคคลภายนอก

ราชกิจจานุเบกษา (2561) กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่าง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของประเภทการศึกษา เป็นกลไกที่สำคัญ

ในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน

3.2 หลักสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดหลักสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อนำไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จไว้ ดังนี้

3.2.1 คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพ จะเน้นการสร้างคามพึงพอใจให้กับผู้บริโภครทั้งภายในและภายนอก

คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต หรือทุกระดับชั้นเรียน

คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศชาติในการแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

3.2.2 การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3.2.3 การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจ ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการและหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล

3.2.4 การตรวจสอบการวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัล หรือลงโทษ

3.2.5 คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานวิชาการกรอบหลักสูตร) และกระบวนการทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2.6 การประกันคุณภาพการศึกษาเน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.2.7 การประกันคุณภาพการศึกษาให้มีความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา ทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค

3.2.8 ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพ

3.3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2554) กล่าวว่า ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว และชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2554)

3.3.1 เพื่อตรวจสอบคุณภาพและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานสถานศึกษา

3.3.2 เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3.3.3 เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.3.4 เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปจัดทำรายงานประจำปี

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาจะใช้เพื่อตรวจสอบ ประเมิน วางแผนพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

3.4 องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

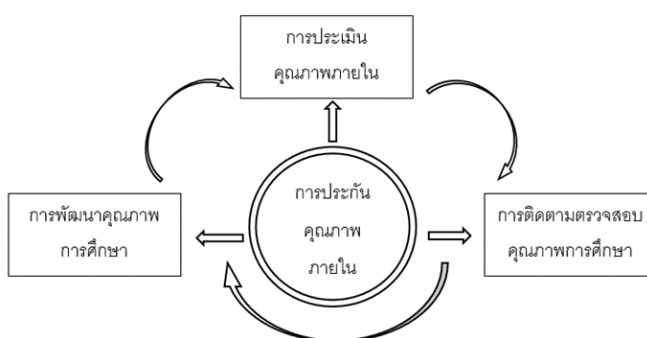
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นระบบที่สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษานั้น ๆ มีคุณภาพตามที่มาตรฐานได้กำหนด โดยองค์ประกอบของกระบวนการมี 3 ขั้นตอน ที่ต่อเนื่องกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

3.4.1 การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

3.4.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.4.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

จากที่กล่าวมา องค์ประกอบของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สามารถนำเสนอให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันได้ดังรูปภาพ ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

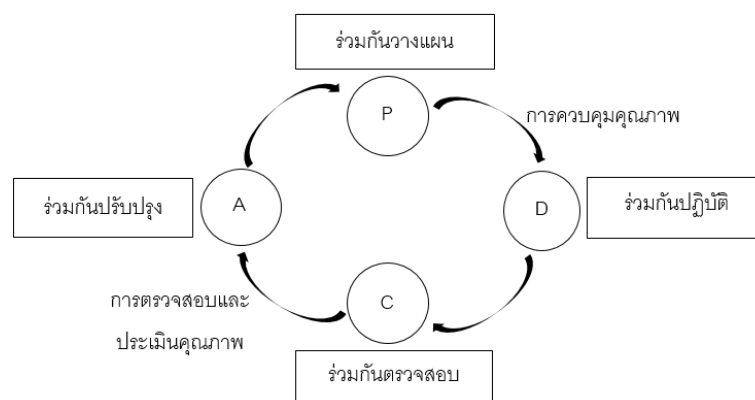
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) กล่าวว่า iva ตามหลักการบริหารนั้น การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการและกระบวนการบริหารดังกล่าว เป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลยไม่ต้องทำต่อ แต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิกคือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายในจะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดี และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา มีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว ก็ต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check)

และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Action) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบ ครอบวงจร (PDCA) จะเห็นว่ามีคุณสมบัติคล้องกัน ซึ่งสามารถนำเสนอได้ตามรูป ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก

จากภาพประกอบ 3 จะเห็นได้ว่า การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบคุณภาพก็ คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการบริหารที่เป็นระบบครอบวงจร (PDCA) กับระบบการประกันคุณภาพนั้นมีความเชื่อมโยงและดำเนินการไปพร้อมกัน ทั้งนี้ กระบวนการทั้งหมดจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด

เป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล รวมทั้งพัฒนาปรับปรุงเพื่อผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ และเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกัน

3.5 ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ว่ามีขั้นตอนทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.5.1 ขั้นตอนการเตรียมการ

3.5.1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในของเด็กที่สำคัญๆ เช่น การประเมินคุณภาพคืออะไร มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือ การตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริง และผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

3.5.1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา รวมไปถึงผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

3.5.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

3.5.2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P: Plan) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา กำหนดวิธีการประเมินตัว

บ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
วางแผนการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ สรุปและรายงานผล

3.5.2.2 การดำเนินการตามแผน (D: Do) ศึกษามาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้
ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขโดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตาม การทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้
และให้การนิเทศ

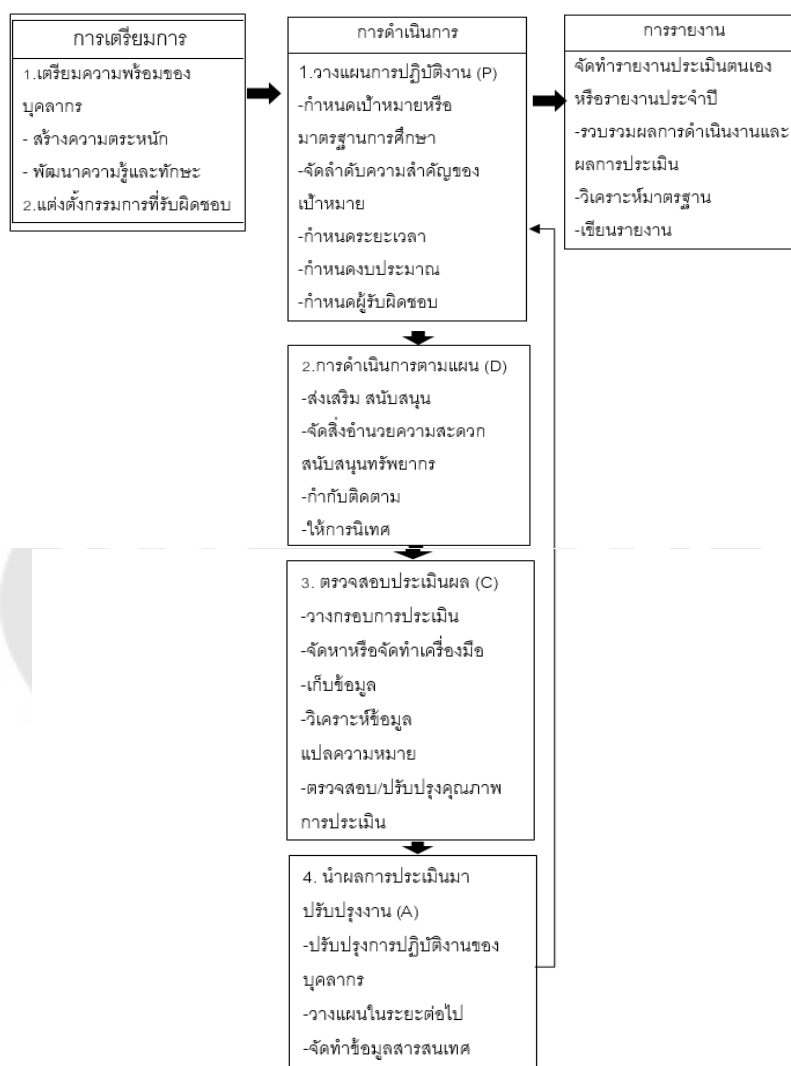
3.5.2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
(C: Check) โดยวางแผนการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตาม
มาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานการศึกษา

3.5.2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A: Act)
สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการ
แก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไข
ปรับปรุงการดำเนินของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบ
ผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนิน
ตามขั้นตอนที่ 1 ใหม่ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มี
คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดี
ยิ่งขึ้นต่อไป

3.5.3 ขั้นการรายงาน เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตาม
มาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้ว จะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด
ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

จากขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 3 ขั้นตอน ที่กล่าวมา
สามารถนำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมดได้ ดังภาพประกอบ 4

ขั้นตอนและแนวทางการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายใน

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเตรียมการ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรและแต่งตั้งคณะกรรมการภายในสถานศึกษา ขั้นการดำเนินงาน เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตามวงจรของเดมมิง (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (Do) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act) ขั้นตอนสุดท้ายได้แก่ ขั้นการรายงาน ซึ่งเป็นการสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

3.6 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่ใช่มีเพียงแค่มูลนิธิภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของผู้ที่ได้รับประโยชน์และผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายซึ่งโดยสรุปแล้วมี ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554)

3.6.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน กำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินงานตามแผนการ นำผลจากการประเมินตนเองมาวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อใช้ในการปรับปรุงสถานศึกษา และการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบ

3.6.2 ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน ทั้งในด้านการร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดการเรียนการสอน ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงานและปฏิบัติตามแผนงานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา และจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.6.3 กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีบทบาทในการร่วมกำหนดนโยบาย กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาและการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครู รวมทั้งติดตามตรวจสอบโดยให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

3.6.4 ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผล

การประเมินตนเองของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุง ผู้เรียนที่บ้าน

3.6.5 ชุมชน มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด/ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นตามสภาพจริง

3.6.6 เขตพื้นที่ และหน่วยงานที่กำกับดูแล มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ ทางด้านวิชาการ กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำคู่มือดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ วิเคราะห์หาจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาแล้วประมวลผลจุดกลุ่มโรงเรียนตามผลการประเมิน กำกับ ติดตาม ให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

3.6.7 สื่อมวลชน มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เผยแพร่ผลดำเนินงานและข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา มีทั้งผู้ที่มีส่วนในการรับผิดชอบโดยตรง และบุคคลอื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน เขตพื้นที่และหน่วยงานที่กำกับดูแล และสุดท้ายคือสื่อมวลชน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

จากการศึกษาข้อมูลจากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (2561) สรุปได้ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

4.1.1 ที่ตั้งสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 410/1 ถนนมรุพงษ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา รหัสไปรษณีย์ 24000 รับผิดชอบโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 29 โรงเรียน และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน รวม 54 โรงเรียน

4.1.2 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.1 จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษาแผนการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการท้องถิ่น

4.1.2.2 วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

4.1.2.3 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.4 กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.5 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.6 ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.7 จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.8 ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลองค์กร ชุมชนองค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.9 ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.10 ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

4.1.2.11 ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

4.1.2.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับมอบหมายเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

4.1.3 ข้อมูลขนาดโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนของ สพฐ.

ตาราง 1 แสดงข้อมูลขนาดโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดโรงเรียนของ สพฐ.

ขนาดโรงเรียน	สถานศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา			สถานศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ		
	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวน โรงเรียน	คิดเป็น ร้อยละ
ขนาดเล็ก (1-499)	1-120	5	17.24	1-120	1	4
	121-200	6	20.69	121-200	0	0
	201-300	1	3.45	201-300	2	8
	301-499	5	17.24	301-499	0	0
ขนาดกลาง	500 -1,499	7	24.14	500 -1,499	5	20
ขนาดใหญ่	1,500 -2,499	1	3.45	1,500 -2,499	7	28
ขนาดใหญ่พิเศษ	2,500 ขึ้นไป	4	13.79	2,500 ขึ้นไป	10	40
รวม		29	100	รวม	25	100

4.2 การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 รับผิดชอบโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีโรงเรียนที่รับผิดชอบทั้งหมด 54 โรงเรียน เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 1 โรงเรียน เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 52 โรงเรียน เปิดสอนในระดับอนุบาล-ประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 1 โรงเรียน

ผลการประเมินภายนอกในปีการศึกษา 2554 – 2558 สรุปผล คือ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก มีจำนวน 44 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 81.48% ผ่านในระดับ ดีเยี่ยม จำนวน 4 โรงเรียน ผ่านในระดับ ดี จำนวน 40 โรงเรียน โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินภายนอกรอบ 3 จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.62% ตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่าน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 9 โรงเรียน ตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่าน คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5, 6 , 7, 8, 11, 12 จำนวน 1 โรงเรียน

โรงเรียนที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน มีจำนวน 1 โรงเรียน ต้องพัฒนา กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม กลุ่มโรงเรียนต้องพัฒนา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนที่ต้องพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 4 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนที่ต้องพัฒนาขับเคลื่อนให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและเพิ่มพูนศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศในแนวทางการประเมินสถานศึกษาในโครงการ “1 ช่วย 9” เพื่อสร้างความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันก่อให้เกิดความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาทุกระดับ มี 4 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียนที่ต้องพัฒนาให้มีผลการประเมินภายนอกในรอบที่ 4 ในระดับดีมาก จำนวน 40 โรงเรียน

ผลการประเมินภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต คือ ผลการประเมินในระดับดีมาก จำนวน 5 โรงเรียน ผลการประเมินในระดับดี จำนวน 43 โรงเรียน ผลการประเมินในระดับพอใช้ จำนวน 5 โรงเรียน ผลการประเมินที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน จำนวน 5 โรงเรียน

จุดที่ควรพัฒนา คือ สถานศึกษาควรพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มากขึ้น โดยกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ ของผู้มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม ครอบคลุมพัฒนาคุณภาพ (PDCA) ตลอดจนนำผลที่ได้จากการประเมินภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษามาเป็นสารสนเทศในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบครบวงจร และควรพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

นันทิมา ศรีสุวรรณ (2550) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านการเรียนการสอน ส่วนสาเหตุของความต้องการจำเป็นสามารถอธิบายได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับชุมชนเพราะกลัวจะเกิดความยุ่งยากและงุนงง ด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ผู้สอนไม่มีการวิจารณ์ผลงานให้นักเรียน

ทราบถึงวิธีการที่ถูกต้อง ด้านการบริหารและการจัดการ คือ สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ด้านการเรียนการสอน คือ ผู้สอนไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบให้กับผู้เรียนที่มีปัญหา

เมษา นวลศรี (2550) ได้ทำการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของชุมชนในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลวิจัยสรุปได้ว่า 1) ปัจจุบันชุมชนมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2) ชุมชนมีความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ขั้นตอนของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ การประเมินคุณภาพการศึกษา และการควบคุมคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ 3) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนสูงสุด คือ การขาดความตระหนักและขาดความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ได้แก่ ขาดการร่วมมือร่วมพลังของชุมชน ผู้บริหารไม่มีความสามารถในการดึงชุมชนให้มามีส่วนร่วม มีความเป็นวิชาการมากเกินไป และการขาดงบประมาณ 4) แนวทางในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความตระหนักและการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน นอกจากนี้ยังมีแนวทางอื่น ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและสถานศึกษา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และการเปิดโอกาสของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ธนาชัย เทียงคาม (2552) ได้ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า กระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินจาก สมศ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการตรวจสอบประเมินผล และด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ การปฏิบัติทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่โรงเรียนไม่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารได้เก็บข้อมูล และนำข้อมูลนั้นมาแปลผลเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง และผู้บริหารส่วน

ใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในโดยไม่ปฏิบัติตามหลักการประกันคุณภาพ หรือปฏิบัติเพียงบางขั้นตอน บางกิจกรรมส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนไม่มีคุณภาพ ซึ่งการวิเคราะห์รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา มีจุดที่ควรพัฒนาคือ ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

เนตรรุ้ง อยู่เจริญ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาสาเหตุของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ประกอบด้วย บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ตัวแปรการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาได้รับอิทธิพลทางตรงจากการติดต่อสื่อสาร เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.32 0.46 และ 0.09 ตามลำดับ สำหรับอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ได้รับจากตัวแปรบรรยากาศองค์กร ผ่านเจตคติต่อการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการทำงาน มีอิทธิพลเท่ากับ 0.78 และ 0.80 ตามลำดับ

ภาณุพล แจ่มพลอย (2556) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรมณ ใจสะอาด และ ภัทรพร กิจชัยบุญกุล (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 251 คน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.9751 สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างพบว่า บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน รองลงมาคือขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผลและขั้นตอนการวางแผน ตามลำดับ ผลการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า ผู้บริหารการศึกษาให้ความสำคัญทั้งขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล และขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน บุคลากรขาดทักษะและความเข้าใจจึงทำให้การทำหลักฐานประกันคุณภาพขาดความสมบูรณ์ ส่วนระดับปัญหาในการประกันคุณภาพ พบว่าขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผลมีปัญหามากที่สุด

เกษรา ตริไพชยนต์ศักดิ์ (2560) ได้ประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยศึกษาตามขั้นตอนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ได้แก่การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรสายวิชาการมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 2 ด้าน คือ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ขณะที่บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การวางแผนคุณภาพ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นคือ บุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีบทบาทในระบบประกันคุณภาพ ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร จัดอบรมให้ความรู้ในการประกันคุณภาพ สร้างแรงจูงใจ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับเข้ารับฟังการประเมินคุณภาพการศึกษา

รุ่งเรือง สิทธิจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะพบว่าบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักวิทยบริการในด้านการดำเนินงาน (Do) เพิ่มมากขึ้น สำหรับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพ พบว่า กิจกรรมฝึกอบรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและผลการประเมินประกันคุณภาพ ชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ปฏิบัติอยู่ และควรมีช่องทางหรือเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน

สเปย์ส (Spies, 1999) ทำการวิจัยเรื่องแรงผลักดันในการปฏิบัติงานของคณะทำงานเชิงสหวิทยาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรณีศึกษาการเปรียบเทียบในการทำทนายและสนับสนุนผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนที่สำคัญต่อการทำงานเป็นทีม มี 4 ประการ ได้แก่ 1) การสนับสนุนอย่างมีส่วนร่วม คือการทำงานเป็นทีมของครู นักเรียน และผู้ปกครอง 2) การสนับสนุนอย่างมีโครงสร้าง คือ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้เวลาของครู การจัดกลุ่มของนักเรียน 3) การสนับสนุนจากผู้นำ ได้แก่การสนับสนุนจากฝ่ายบริหารในรูปของงานทางด้านการบริหารและการสนับสนุนระหว่างบุคคล 4) สภาพแวดล้อม ได้แก่ มาตรฐานในการเรียนของท้องถิ่น การร่วมกันคิดร่วมกันทำ และประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีมอย่างมืออาชีพ

ฮาร์เปอร์ (Haper, 1999) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการทำงานเป็นทีมในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2 แห่ง ในมลรัฐอิลลินอยส์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานที่สอนแบบสหวิทยาการ และคณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ พบว่า การประกันคุณภาพและการวางแผนเป็นแรงกระตุ้นในรูปแบบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการวางแผน ผู้บริหารเป็นผู้เริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

อเทรีย (Atria, 1999) ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ ต่อทัศนคติของครูในโรงเรียนรัฐบาลเกี่ยวกับการทำแผนพัฒนาโรงเรียนในเมืองชิคาโก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์ ต่อทัศนคติของครูโรงเรียนรัฐบาล กระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาของมลรัฐอิลลินอยส์มีแนวคิดพื้นฐานตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงองค์กรและทฤษฎีแรงจูงใจ พบว่า ครูในโรงเรียนของรัฐอิลลินอยส์ มีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาโรงเรียน

บั๊ก (Bugg, 2000) ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาโรงเรียนมัธยมในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา โดยตรวจสอบและวิเคราะห์ประสิทธิผลของคณะกรรมการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา เพื่อส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบในโรงเรียนมัธยมของรัฐและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจโดยศึกษาจาก 2 โรงเรียน พบว่า ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาโรงเรียน ทั้ง 2 โรงเรียนมีโครงสร้างในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่อยู่ในชนบท

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การประกันคุณภาพเป็นกลไกในการจัดการศึกษาและวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาตรฐาน การดำเนินการประกันคุณภาพส่วนใหญ่ดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรมาจากหลายปัจจัย ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดโอกาส สอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินงาน และขั้นตอนรายงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6” ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร

ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 54 โรงเรียน รวมประชากรทั้งหมด 3,958 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.1.2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ได้จากการเปิดตารางขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร ของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % เมื่อยอมรับความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าสัดส่วนเกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 10 \%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน

1.1.2.2 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากโรงเรียน 13 โรง บุคลากร จำนวน 364 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ซึ่งมีวิธีการดังนี้
 ขั้นที่ 1 จำแนกโรงเรียน โดยใช้ขนาดของโรงเรียนแบ่งตามเกณฑ์ สามารถแบ่งโรงเรียนได้ 4 ขนาด ซึ่งแบ่งโดยใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (2561) ได้ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการจัดการเรียน การสอนโดยมีนักเรียน ตั้งแต่ 1 – 499 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการจัดการเรียน การสอนโดยมีนักเรียน ตั้งแต่ 500 – 1,499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการจัดการเรียน การสอนโดยมีนักเรียน ตั้งแต่ 1500 – 2,499 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีกระบวนการจัดการ เรียนการสอนโดยมีนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละขนาด ได้โรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 3 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรง รวมทั้งสิ้น 13 โรง

ขั้นที่ 3 สุ่มบุคลากรในแต่ละโรงเรียนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 364 คน และเทียบสัดส่วนของบุคลากรของประชากร หาได้จาก สูตร ดังนี้

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนประชากรในแต่ละขนาด}}{3,958} \times 364$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก 30 คน โรงเรียนขนาดกลาง 57 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 90 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 187 คน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน (โรง)		จำนวนบุคลากร (คน)	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1- 499 คน)	20	5	335	30
ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ – 1,499 คน)	12	3	618	57
ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ – 2,499 คน)	9	2	976	90
ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)	13	3	2,029	187
รวม	54	13	3,958	364

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า มีแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้เพียง 329 ฉบับ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีเพียง 329 คน

1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์

การสร้างแบบสอบถามในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการตอบสองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง

1.2.2 การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด

โครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการวัด ประกอบด้วยสภาพปัจจุบันและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการเตรียมการ ขั้นการดำเนินการและขั้นการรายงาน ได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหา รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 3 โครงสร้างเนื้อหา จำนวนข้อคำถามที่ต้องการวัด

เนื้อหา	จำนวน (ข้อ)	ข้อที่
1.ขั้นการเตรียมการ	6	1 - 6
2.ขั้นการดำเนินการ	24	7 - 30
2.1 ด้านการวางแผน (P)	8	7 - 14
2.2 ด้านปฏิบัติตามแผน (D)	6	15 - 20
2.3 ด้านตรวจสอบประเมินผล (C)	5	21 - 25
2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)	5	25 - 30
3.ขั้นการรายงาน	4	30 - 34
รวม	34	

1.2.3 กำหนดรูปแบบของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (dual response format) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

1 หมายถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในด้านนั้นในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในด้านนั้นในระดับน้อย

3 หมายถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในด้านนั้นในระดับปานกลาง

4 หมายถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในด้านนั้นในระดับมาก

5 หมายถึง บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในด้านนั้นในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น

1.2.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเบื้องต้น

1.2.4.1 สร้างข้อคำถามของแต่ละขั้นตอนและนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ทางด้านการวัดและประเมินจำนวน 2 คน และผู้มีประสบการณ์ทางด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบโครงสร้างของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถามและความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยาม พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีความสอดคล้องกับนิยาม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ

1.2.4.2 จัดทำแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 50 คน ซึ่งได้จากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 5 คน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 10 คน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 15 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวนภาษา ความชัดเจนในการสื่อสารและความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.969 และสภาพที่คาดหวังเท่ากับ 0.980 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนดำเนินการประกันคุณภาพ	ค่าความเชื่อมั่น (α)	ค่าความเชื่อมั่น (α)
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่คาดหวัง
1.ขั้นการเตรียมการ	0.813	0.900
2.ขั้นการดำเนินการ	0.966	0.976
2.1 ด้านการวางแผน (P)	0.902	0.921
2.2 ด้านปฏิบัติตามแผน (D)	0.925	0.911
2.3 ด้านตรวจสอบประเมินผล (C)	0.899	0.895
2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A)	0.901	0.922
3.ขั้นการรายงาน	0.872	0.925
ภาพรวม	0.969	0.980

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ โดยนำส่งแบบสอบถามตามโรงเรียนต่าง ๆ และไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

1.3.2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนต่าง ๆ โดยนำส่งแบบสอบถามและไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 364 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 364 ฉบับ นำมาวิเคราะห์ จำนวน 329 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.92 เนื่องจากจำนวน 35 ฉบับข้อมูลที่ได้บางส่วนเป็นข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ มีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงตัดออก

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลคือ

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ทำได้โดยการระบุความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่คาดหวัง แล้วจัดลำดับข้อมูลโดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, p. 279) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ I (Important) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด

D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

สำหรับค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ที่มีค่า 0.30 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่ถือว่ามีความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็นเร่งด่วน การจัดลำดับจะจัดจากดัชนีที่มีค่ามากไปหาค่าน้อย ดัชนีที่มีค่ามากหมายถึงมีความต้องการจำเป็นสูงที่ควรได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2.1 การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 2 จำนวน 16 คน ผู้วิจัยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้บริหาร แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 1 คน จำนวน 4 คน
2. หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในโรงเรียน แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 1 คน จำนวน 4 คน
3. ครูผู้สอน โดยจะต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี แบ่งตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 2 คน จำนวน 8 คน

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เพื่อระบุสาเหตุและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น โดยข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์เป็นประเด็นที่ได้จากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ถึงสาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

2.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน 2562 - เดือนพฤษภาคม 2562 มีรายละเอียดดังนี้

2.3.2.1 ผู้วิจัยส่งข้อคำถามในการสัมภาษณ์และนัดหมายกับผู้ให้ข้อมูลก่อนเข้าไปสัมภาษณ์ล่วงหน้าเป็นเวลา 1 สัปดาห์

2.3.2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษาหรือผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพในโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่น้อยกว่า 5 ปี ด้วยตนเอง โดยถามถึงสาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.3.2.3 ใช้สถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูล เป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์ ใช้เทปบันทึกเสียงในระหว่างสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทราบล่วงหน้า ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 20 – 30 นาทีต่อคน

2.3.2.4 เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็น ผู้วิจัยได้ทบทวนคำถามและคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลได้ให้สัมภาษณ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการวิเคราะห์จำแนกประเภทและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

2.4.2 วิเคราะห์แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการวิเคราะห์จำแนกประเภทและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางในการสร้างมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

M คือ ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

PNI_{modified} คือ ดัชนีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการจำเป็น

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**

จากการศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1

จากการใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผู้วิจัยได้
วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 329 คน จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์
ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
1) ชาย	99	30.1
2) หญิง	230	69.9
อายุ		
1) ต่ำกว่า 25 ปี	18	5.5
2) 25 – 35 ปี	195	59.3
3) 36 – 45 ปี	70	21.3
4) 46 ปีขึ้นไป	46	14.0
วุฒิการศึกษา		
1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	3.0
2) ปริญญาตรี	218	66.3
3) ปริญญาโท	99	30.1
4) สูงกว่าระดับปริญญาโท	2	0.6

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปร	ความถี่	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1) ต่ำกว่า 5 ปี	139	42.2
2) 6 – 10 ปี	93	28.3
3) 11 – 15 ปี	38	11.6
4) 16 – 20 ปี	19	5.8
5) มากกว่า 20 ปี	40	12.2
ขนาดของโรงเรียน		
1) ขนาดเล็ก	27	8.2
2) ขนาดกลาง	50	15.2
3) ขนาดใหญ่	75	22.8
4) ขนาดใหญ่พิเศษ	177	53.8
รวม	329	100.0

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 ส่วนเพศหญิง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 25 – 35 ปี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ส่วนช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคืออายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่เป็นวุฒิปริญญาตรี จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 ส่วนวุฒิการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาโทจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.2 และประสบการณ์ในการทำงานที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 16 – 20 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8

1.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งวัดความแตกต่างระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในสภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวัง ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยระบุความต้องการจำเป็น (needs identification) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในภาพรวมปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ค่า $PNI_{modified}$				ภาพรวม
	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดใหญ่	โรงเรียน ขนาดใหญ่ พิเศษ	
1.ขั้นการเตรียมการ	0.20	0.31*	0.22	0.21	0.24
2.ขั้นการดำเนินการ	0.22	0.30*	0.22	0.24	0.25
2.1 ขั้นการวางแผน (P)	0.23	0.29	0.22	0.25	0.25
2.2 ขั้นการปฏิบัติตามแผน (D)	0.20	0.26	0.20	0.20	0.22
2.3 ขั้นการตรวจสอบการประเมินผล (C)	0.22	0.34*	0.23	0.26	0.26
2.4 ขั้นการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)	0.25	0.31*	0.25	0.25	0.27
3. ขั้นการรายงาน	0.24	0.32*	0.26	0.23	0.26

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 6 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นในขั้นการเตรียมการ ขั้นการดำเนินการ และขั้นการรายงานมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.24 0.25 และ 0.26 ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในขั้นการเตรียมการ ขั้นการดำเนินการ และขั้นการรายงาน แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษไม่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ดังนี้

ตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปล ผล	M	SD	แปล ผล		
ขั้นการเตรียมการ								
1. การสร้างความตระหนักในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.74	0.66	มาก	4.48	0.64	มาก	0.20	22
2. การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	3.96	0.71	มาก	4.48	0.70	มาก	0.13	33
3. การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.59	0.97	มาก	4.41	0.84	มาก	0.23	16
4. การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน	3.59	0.97	มาก	4.41	0.75	มาก	0.23	16

ตาราง 7 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
5. การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	3.89	0.89	มาก	4.48	0.75	มาก	0.15	32
6. การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ	3.48	0.94	ปานกลาง	4.37	0.74	มาก	0.26	6
รวม	3.71	0.39	มาก	4.44	0.21	มาก	0.20	
ขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)								
7. การประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.63	.84	มาก	4.37	0.79	มาก	0.20	22
8. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	3.37	1.01	ปานกลาง	4.30	0.72	มาก	0.27	5
9. การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	1.11	ปานกลาง	4.26	0.86	มาก	0.26	6
10. การกำหนดโครงการหรือกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ	3.30	0.78	ปานกลาง	4.11	0.85	มาก	0.25	11
11. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ	3.33	0.78	ปานกลาง	4.26	0.81	มาก	0.28	3
12. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.52	0.51	มาก	4.19	0.68	มาก	0.19	25

ตาราง 7 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปล ผล	M	SD	แปล ผล		
13.การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ของสถานศึกษา	3.52	0.70	มาก	4.19	0.79	มาก	0.19	25
14.การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน ของสถานศึกษา	3.41	0.75	ปาน กลาง	4.11	0.80	มาก	0.21	19
รวม	3.43	0.38	ปาน กลาง	4.22	0.28	มาก	0.23	
ขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)								
15. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.59	0.89	มาก	4.19	0.96	มาก	0.16	31
16. การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.37	0.74	ปาน กลาง	4.26	0.86	มาก	0.26	6
17. การเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.59	0.84	มาก	4.04	0.85	มาก	0.12	34
18. การประเมินผลการปฏิบัติงานของ ตนเองตามแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.52	0.64	มาก	4.33	0.83	มาก	0.23	16
19. การประสานความร่วมมือกับผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานตามแผนการประกัน คุณภาพ	3.48	0.64	ปาน กลาง	4.19	0.79	มาก	0.20	22
20. การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.63	0.74	มาก	4.33	0.78	มาก	0.19	25
รวม	3.53	0.40	มาก	4.22	0.30	มาก	0.20	

ตาราง 7 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C)									
21. การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	0.84	ปานกลาง	4.22	0.70	มาก	0.25	11	
22. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.30	0.47	ปานกลาง	4.07	0.83	มาก	0.24	13	
23. การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.63	0.49	มาก	4.30	0.82	มาก	0.18	28	
24. การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.56	0.58	มาก	4.19	0.83	มาก	0.18	28	
25. การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.59	0.57	มาก	4.44	0.75	มาก	0.24	13	
รวม	3.49	0.29	ปานกลาง	4.24	0.20	มาก	0.22		
ขั้นการดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)									
26. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.41	0.57	ปานกลาง	4.30	0.72	มาก	0.26	6	
27. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.30	0.67	ปานกลาง	4.30	0.72	มาก	0.30*	1	
28. การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	3.48	0.70	ปานกลาง	4.07	0.83	มาก	0.17	30	

ตาราง 7 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
29. การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.33	0.62	ปานกลาง	4.26	0.76	มาก	0.28	3
30. การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.41	0.64	ปานกลาง	4.22	0.85	มาก	0.24	13
รวม	3.39	0.24	ปานกลาง	4.23	0.19	มาก	0.25	
ขั้นการรายงาน								
31. การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี	3.30	0.87	ปานกลาง	4.15	0.82	มาก	0.26	6
32. การเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.56	0.51	มาก	4.30	0.78	มาก	0.21	19
33. การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.48	0.58	ปานกลาง	4.22	0.85	มาก	0.21	19
34. การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป	3.41	0.64	ปานกลาง	4.41	0.75	มาก	0.29	2
รวม	3.44	0.21	ปานกลาง	4.27	0.17	มาก	0.24	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 7 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า

คะแนนเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 3.30 – 3.96 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 2 การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ($M = 3.96$, $SD = 0.39$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 10 การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ ($M = 3.30$, $SD = 0.78$) ข้อที่ 22 การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.30$, $SD = 0.47$) ข้อที่ 27 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.30$, $SD = 0.67$) และ ข้อที่ 31 การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี ($M = 3.30$, $SD = 0.87$)

คะแนนเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 4.04 – 4.48 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 1 การสร้างความตระหนักในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 4.48$, $SD = 0.64$) ข้อที่ 2 การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ($M = 4.48$, $SD = 0.70$) และข้อที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ($M = 4.48$, $SD = 0.75$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 17 การเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 4.04$, $SD = 0.85$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.12 -0.30 มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 1 รายการ คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.30$) ความต้องการจำเป็น ในอันดับ 2 คือ การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{modified} = 0.29$) ความต้องการจำเป็นในอันดับ 3 มี 2 รายการ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.28$)

ตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ขั้นการเตรียมการ								
1. การสร้างความตระหนักในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.26	0.90	ปานกลาง	4.22	0.71	มาก	0.29	23
2. การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	3.24	0.98	ปานกลาง	4.24	0.62	มาก	0.31*	18
3. การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.98	0.98	ปานกลาง	4.06	0.77	มาก	0.36*	1
4. การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน	3.16	0.93	ปานกลาง	4.12	0.72	มาก	0.30*	21
5. การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	3.34	0.85	ปานกลาง	4.32	0.71	มาก	0.29	23
6. การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ	3.18	0.87	ปานกลาง	4.20	0.76	มาก	0.32*	12
รวม	3.19	0.46	ปานกลาง	4.19	0.34	มาก	0.31	
ขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)								
7.การประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.22	0.91	ปานกลาง	4.04	0.81	มาก	0.25	31

ตาราง 8 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			จำเป็น	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
8. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายในการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา	3.02	0.89	ปานกลาง	4.06	0.71	มาก	0.34*	5
9. การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.08	0.90	ปานกลาง	4.16	0.68	มาก	0.35*	4
10. การกำหนดโครงการหรือกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อ รองรับการประกันคุณภาพ	3.36	0.88	ปานกลาง	4.20	0.70	มาก	0.25	31
11. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการ ประกันคุณภาพ	3.44	0.84	ปานกลาง	4.32	0.65	มาก	0.26	28
12. การจัดลำดับความสำคัญของ เป้าหมายการดำเนินงานของ สถานศึกษา	3.12	0.96	ปานกลาง	4.14	0.67	มาก	0.33*	9
13. การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ของสถานศึกษา	3.44	0.86	ปานกลาง	4.32	0.62	มาก	0.26	28
14. การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน ของสถานศึกษา	3.10	0.91	ปานกลาง	4.08	0.72	มาก	0.32*	12
รวม	3.22	0.47	ปานกลาง	4.17	0.32	มาก	0.29	
ขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)								
15. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.22	0.91	ปานกลาง	4.14	0.73	มาก	0.29	23
16. การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่ สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.42	0.95	ปานกลาง	4.30	0.65	มาก	0.26	28

ตาราง 8 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
17. การเข้ารับการนิเทศ กำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.38	0.90	ปานกลาง	4.18	0.72	มาก	0.24	32
18. การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.50	0.99	มาก	4.24	0.74	มาก	0.21	34
19. การประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ	3.40	0.73	ปานกลาง	4.22	0.62	มาก	0.24	32
20. การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.22	0.89	ปานกลาง	4.24	0.74	มาก	0.32*	12
รวม	3.36	0.40	ปานกลาง	4.22	0.28	มาก	0.26	
ขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C)								
21. การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.08	0.90	ปานกลาง	4.10	0.71	มาก	0.33*	9
22. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.08	0.99	ปานกลาง	4.20	0.67	มาก	0.36*	1
23. การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.12	0.82	ปานกลาง	4.18	0.66	มาก	0.34*	5

ตาราง 8 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปล ผล	M	SD	แปล ผล		
24. การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.22	0.82	ปาน กลาง	4.26	0.72	มาก	0.32*	12
25. การแปลความหมายของข้อมูลใน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.02	0.87	ปาน กลาง	4.10	0.76	มาก	0.36*	1
รวม	3.10	0.35	ปาน กลาง	4.17	0.26	มาก	0.34	
ขั้นการดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)								
26. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการ ปรับปรุงการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.12	0.82	ปาน กลาง	4.06	0.71	มาก	0.30*	21
27. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของ บุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.12	0.85	ปาน กลาง	4.14	0.76	มาก	0.33*	9
28. การวางแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	3.04	0.70	ปาน กลาง	4.02	0.77	มาก	0.32*	12
29. การประสานงานกับบุคลากรทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและ ปรับปรุงงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.04	0.81	ปาน กลาง	3.98	0.74	มาก	0.31*	18
30. การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.20	0.73	ปาน กลาง	4.10	0.71	มาก	0.28	26
รวม	3.10	0.28	ปาน กลาง	4.06	0.23	มาก	0.31	

ตาราง 8 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			จำเป็น	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
ชั้นการรายงาน								
31. การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผล การประเมินมาทำการวิเคราะห์และ สังเคราะห์คำแนะนำตามมาตรฐาน การศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมิน ตนเอง/รายงานประจำปี	3.10	0.81	ปาน กลาง	4.14	0.67	มาก	0.34*	5
32. การเขียนรายงานประเมินตนเอง/ รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	3.30	0.86	ปาน กลาง	4.24	0.72	มาก	0.28	26
33. การเผยแพร่ผลการประเมินต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.08	0.85	ปาน กลาง	4.12	0.80	มาก	0.34*	5
34. การนำผลการประเมินตนเอง/ รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูล สารสนเทศสำคัญในการจัดทำ แผนปฏิบัติการต่อไป	3.20	0.78	ปาน กลาง	4.18	0.77	มาก	0.31*	18
รวม	3.17	0.28	ปาน กลาง	4.17	0.27	มาก	0.32	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 8 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า

คะแนนเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 2.98 – 3.50 รายการ
ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 18 การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.50$, $SD = 0.99$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.50$, $SD = 0.98$)

คะแนนเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า $3.98 - 4.32$ รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 5 การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ($M = 4.32$, $SD = 0.71$) และ 13 การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ($M = 4.32$, $SD = 0.62$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 29 การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.98$, $SD = 0.74$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดกลาง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.21 - 0.36$ มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 21 รายการ ซึ่งความต้องการจำเป็นในอันดับ 1 มี 3 รายการ คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.36$) และพบว่า ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) มีทั้งหมด 5 รายการ ทั้ง 5 รายการ ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

ตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ขั้นการเตรียมการ								
1. การสร้างความตระหนักในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.35	0.83	ปานกลาง	4.00	0.68	มาก	0.20	24
2. การประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	3.41	0.89	ปานกลาง	4.15	0.69	มาก	0.21	21
3. การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.15	0.91	ปานกลาง	3.96	0.71	มาก	0.26	5
4. การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน	3.15	1.01	ปานกลาง	3.92	0.78	มาก	0.25	9
5. การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	3.43	0.84	ปานกลาง	4.09	0.76	มาก	0.19	29
6. การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ	3.16	0.90	ปานกลาง	3.93	0.81	มาก	0.24	14
รวม	3.27	0.52	ปานกลาง	4.01	0.40	มาก	0.22	
ขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)								
7.การประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.16	0.92	ปานกลาง	3.88	0.85	มาก	0.23	15
8. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	3.25	1.05	ปานกลาง	3.97	0.87	มาก	0.22	19

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
9. การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.24	0.97	ปานกลาง	3.89	0.88	มาก	0.20	24
10. การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ	3.33	0.89	ปานกลาง	4.01	0.78	มาก	0.20	24
11. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ	3.41	0.87	ปานกลาง	4.01	0.74	มาก	0.18	33
12. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.15	0.91	ปานกลาง	3.97	0.87	มาก	0.26	5
13. การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา	3.35	0.94	ปานกลาง	4.03	0.88	มาก	0.20	24
14. การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา	3.12	0.96	ปานกลาง	3.95	0.84	มาก	0.26	5
รวม	3.25	0.52	ปานกลาง	3.97	0.40	มาก	0.22	
ขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)								
15. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.23	0.95	ปานกลาง	3.96	0.81	มาก	0.23	15
16. การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.49	0.95	ปานกลาง	4.03	0.79	มาก	0.15	34
17. การเข้ารับการนิเทศ กำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	0.77	ปานกลาง	4.00	0.82	มาก	0.19	29

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
18. การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	0.85	ปานกลาง	4.08	0.77	มาก	0.21	21
19. การประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ	3.44	0.89	ปานกลาง	4.08	0.80	มาก	0.19	29
20. การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.25	0.86	ปานกลาง	3.96	0.83	มาก	0.22	19
รวม	3.36	0.48	ปานกลาง	4.02	0.35	มาก	0.20	
ขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C)								
21. การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.04	0.88	ปานกลาง	3.93	0.86	มาก	0.29	1
22. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.19	0.95	ปานกลาง	3.93	0.86	มาก	0.23	15
23. การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.31	0.96	ปานกลาง	3.95	0.82	มาก	0.19	29
24. การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.25	1.04	ปานกลาง	3.92	0.88	มาก	0.20	24

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ จำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปล ผล	M	SD	แปล ผล		
25. การแปลความหมายของข้อมูลใน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.12	1.03	ปาน กลาง	3.84	0.84	มาก	0.23	15
รวม	3.18	0.36	ปาน กลาง	3.91	0.32	มาก	0.23	
ขั้นการดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)								
26. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการ ปรับปรุงการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.16	0.93	ปาน กลาง	3.95	0.84	มาก	0.25	9
27. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของ บุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.23	0.91	ปาน กลาง	3.92	0.82	มาก	0.21	21
28. การวางแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	3.21	0.86	ปาน กลาง	4.01	0.74	มาก	0.25	9
29. การประสานงานกับบุคลากรทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและ ปรับปรุงงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	3.13	0.96	ปาน กลาง	3.97	0.85	มาก	0.27	2
30. การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้ กระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.12	0.90	ปาน กลาง	3.96	0.88	มาก	0.27	2
รวม	3.17	0.30	ปาน กลาง	3.96	0.26	มาก	0.25	

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ชั้นการรายงาน									
31. การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี	3.23	0.91	ปานกลาง	4.05	0.85	มาก	0.26	5	
32. การเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.25	0.96	ปานกลาง	4.07	0.86	มาก	0.25	9	
33. การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.24	0.94	ปานกลาง	4.11	0.83	มาก	0.27	2	
34. การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป	3.25	0.90	ปานกลาง	4.08	0.85	มาก	0.25	9	
รวม	3.24	0.26	ปานกลาง	4.08	0.24	มาก	0.26		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 9 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า

คะแนนเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 3.04 – 3.49 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 16 การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา($M = 3.49$, $SD = 0.95$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 21 การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.49$, $SD = 0.88$)

คะแนนเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 3.84 – 4.15 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 2 การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา($M = 4.15$, $SD = 0.69$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 25 การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.84$, $SD = 0.84$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า 0.15 -0.29 ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งรายการที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดสามอันดับแรก คือ การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.29$) การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{modified} = 0.27$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
ขั้นการเตรียมการ								
1. การสร้างความตระหนักในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.34	0.82	ปานกลาง	3.98	0.78	มาก	0.19	29
2. การประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	3.32	0.89	ปานกลาง	3.90	0.79	มาก	0.17	34
3. การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.02	0.94	ปานกลาง	3.77	0.89	มาก	0.25	10
4. การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน	3.12	0.93	ปานกลาง	3.81	0.78	มาก	0.22	22
5. การส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	3.37	0.87	ปานกลาง	4.00	0.79	มาก	0.19	29
6. การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ	3.06	0.94	ปานกลาง	3.81	0.85	มาก	0.24	13
รวม	3.21	0.50	ปานกลาง	3.88	0.38	มาก	0.21	
ขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)								
7.การประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.15	1.02	ปานกลาง	3.85	0.89	มาก	0.22	22
8. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	2.98	1.03	ปานกลาง	3.77	0.88	มาก	0.27	3

ตาราง 10 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			จำเป็น	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
9. การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.02	1.03	ปานกลาง	3.77	0.94	มาก	0.25	10
10. การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ	3.16	0.98	ปานกลาง	3.90	0.85	มาก	0.23	19
11. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ	3.23	0.90	ปานกลาง	3.93	0.82	มาก	0.22	22
12. การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา	2.97	0.97	ปานกลาง	3.85	0.85	มาก	0.29	1
13. การจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา	3.21	1.08	ปานกลาง	3.95	0.86	มาก	0.23	19
14. การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา	3.02	1.05	ปานกลาง	3.81	0.94	มาก	0.26	5
รวม	3.09	0.49	ปานกลาง	3.85	0.39	มาก	0.25	
ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)								
15. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.26	1.01	ปานกลาง	3.98	0.81	มาก	0.22	22
16. การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	0.95	ปานกลาง	3.98	0.79	มาก	0.18	31
17. การเข้ารับการนิเทศ กำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.29	0.96	ปานกลาง	4.01	0.80	มาก	0.22	22

ตาราง 10 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
18. การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.37	0.88	ปานกลาง	3.97	0.78	มาก	0.18	31
19. การประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ	3.41	0.93	ปานกลาง	4.02	0.79	มาก	0.18	31
20. การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.35	0.93	ปานกลาง	4.04	0.79	มาก	0.21	27
รวม	3.34	0.42	ปานกลาง	4.00	0.34	มาก	0.20	
ขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C)								
21. การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.10	1.03	ปานกลาง	3.90	0.84	มาก	0.26	5
22. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.02	1.03	ปานกลาง	3.81	0.88	มาก	0.26	5
23. การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.16	0.96	ปานกลาง	3.91	0.81	มาก	0.24	13
24. การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.13	1.02	ปานกลาง	3.91	0.84	มาก	0.25	10

ตาราง 10 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล		
25. การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	1.01	ปานกลาง	3.85	0.81	มาก	0.28	2
รวม	3.08	0.34	ปานกลาง	3.88	0.25	มาก	0.26	
ขั้นการดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)								
26. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.08	0.99	ปานกลาง	3.90	0.83	มาก	0.26	5
27. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.07	1.04	ปานกลาง	3.89	0.83	มาก	0.27	3
28. การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	2.98	1.00	ปานกลาง	3.76	0.85	มาก	0.26	5
29. การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.03	0.98	ปานกลาง	3.75	0.86	มาก	0.24	13
30. การพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.10	0.90	ปานกลาง	3.82	0.83	มาก	0.24	13
รวม	3.05	0.33	ปานกลาง	3.83	0.30	มาก	0.25	

ตาราง 10 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ระดับการมีส่วนร่วม						ความต้องการจำเป็น		
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่คาดหวัง			PNI _{modified}	ลำดับ	
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล			
ชั้นการรายงาน									
31. การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี	3.14	0.90	ปานกลาง	3.88	0.79	มาก	0.23	19	
32. การเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.23	1.04	ปานกลาง	3.90	0.86	มาก	0.21	27	
33. การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.08	1.03	ปานกลาง	3.84	0.87	มาก	0.24	13	
34. การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป	3.14	1.00	ปานกลาง	3.90	0.85	มาก	0.24	13	
รวม	3.15	0.34	ปานกลาง	3.88	0.29	มาก	0.23		

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 10 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า

คะแนนเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 2.97 – 3.41 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 19 การประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ ($M = 3.41$, $SD = 0.93$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 12 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา ($M = 3.41$, $SD = 0.97$)

คะแนนเฉลี่ยสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีค่า 3.75 – 4.04 รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ 20 การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 4.04$, $SD = 0.79$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อที่ 29 การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($M = 3.75$, $SD = 0.84$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า อยู่ระหว่าง 0.17 - 0.29 ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งรายการที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.29$) การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.28$) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.27$) ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากทุกขนาดของโรงเรียน ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาแสดงดังนี้

ตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาขั้นการเตรียมการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การสร้างความ ตระหนักในการ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.20	4	0.29	5	0.20	5	0.19	4
2. การประชุมเพื่อ สร้างความรู้ ความ เข้าใจ ในเรื่องการ ประกันคุณภาพ การศึกษา	0.13	6	0.31*	3	0.21	4	0.17	6
3. การวิเคราะห์ ปัญหาการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.23	2	0.36*	1	0.26	1	0.25	1
4. การวางแผนการ จัดระบบฐานข้อมูล สารสนเทศของ สถานศึกษาเพื่อ รองรับการประกัน คุณภาพภายใน	0.23	2	0.30*	4	0.25	2	0.22	3
5. การส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน เป็นทีมแก่บุคลากร ในสถานศึกษาและ ผู้เกี่ยวข้อง	0.15	5	0.29	5	0.19	6	0.19	4

ตาราง 11 (ต่อ)

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	$PNI_{modified}$	ลำดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
6. การเสนอแนวทาง ในการเตรียมความ พร้อมของบุคลากร ในการดำเนิน การประกันคุณภาพ	0.26	1	0.32*	2	0.24	3	0.24	2
รวม	0.20		0.31		0.23		0.21	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 11 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการเตรียมการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า $PNI_{modified}$ ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 0.31 0.23 และ 0.21 ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เหมือนกัน คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการเตรียมการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า 0.13 – 0.26 ไม่มีรายการใดที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือการเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.26$) การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.23$) และการวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{modified} = 0.23$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมี

ค่า 0.29 – 0.36 มีข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 4 รายการ คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.36$) การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.32$) การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.31$) และการวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{modified} = 0.30$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า 0.19 – 0.26 ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.26$) การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{modified} = 0.25$) และการเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.24$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ระหว่าง 0.17 – 0.25 ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.25$) การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.24$) และการวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{modified} = 0.22$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการประกัน คุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
7.การประชุมเพื่อ วางแผนขั้นตอนการ ดำเนินการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.20	6	0.25	7	0.23	3	0.22	7
8. การกำหนด วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายในการ ประกันคุณภาพ ภายในของ สถานศึกษา	0.27	2	0.34*	2	0.22	4	0.27	2
9. การกำหนด กลยุทธ์การ ดำเนินงานประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.26	3	0.35*	1	0.20	5	0.25	4
10. การกำหนด โครงการหรือ กิจกรรมเพื่อให้ สอดคล้องกับ เป้าหมายเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพ	0.25	4	0.25	7	0.20	5	0.23	5
11.การศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการ วางแผนการประกัน คุณภาพ	0.28	1	0.26	5	0.18	8	0.22	7

ตาราง 12 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกัน คุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
12.การจัดลำดับ ความสำคัญ ของ เป้าหมายการ ดำเนินงาน ของ สถานศึกษา	0.19	7	0.33*	3	0.26	1	0.29	1
13.การจัดทำ แผนปฏิบัติงาน ประจำปี ของ สถานศึกษา	0.19	7	0.26	5	0.20	5	0.23	5
14.การวิเคราะห์จุด แข็ง และจุดอ่อนของ สถานศึกษา	0.21	5	0.32*	4	0.26	1	0.26	3
รวม	0.23		0.29		0.22		0.25	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 12 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเท่ากับ 0.23 0.29 0.22 และ 0.25 ตามลำดับความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่คือการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา และการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.19 - 0.28$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ (PNI_{modified} = 0.28) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.27) และการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.26) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.25 - 0.35$ มีข้อย่อยรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 4 รายการ คือ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.35) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.34) การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.33) และการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.32) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.18 - 0.26$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษาและการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.26) การประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.23) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.22 - 0.29$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.29) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.27) และการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.26) ตามลำดับ

ตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (D) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการประกัน คุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
15. การจัดเตรียม ข้อมูลเพื่อ ดำเนินการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.16	5	0.29	2	0.23	1	0.22	1
16. การดำเนิน โครงการและ กิจกรรมที่สอดคล้อง กับแผนการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.26	1	0.26	3	0.15	6	0.18	4
17. การเข้ารับการ นิเทศ กำกับ ติดตาม ในกระบวนการ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.12	6	0.24	4	0.19	4	0.22	1
18. การประเมินผล การปฏิบัติงานของ ตนเองตามแผนการ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.23	2	0.21	6	0.21	3	0.18	4

ตาราง 13 (ต่อ)

ขั้นตอนการประกัน คุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
19. การประสาน ความร่วมมือกับผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องให้มี ส่วนร่วมในการ ดำเนินงานตาม แผนการประกัน คุณภาพ	0.20	3	0.24	4	0.19	4	0.18	4
20. การเก็บรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ นำไปใช้ในการ ประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	0.19	4	0.32*	1	0.22	2	0.21	3
รวม	0.20		0.26		0.20		0.20	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 13 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (D) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 0.26 0.20 และ 0.20 ตามลำดับ ซึ่งค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 เท่ากัน ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือการเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.16 - 0.26$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.26$) การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.23$) และการประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.20$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.21 - 0.32$ มีข้อย่อยรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 1 รายการ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.32$) ข้อย่อยรายการที่มีความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 2 และ 3 คือ การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.29$) และการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.26$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการดำเนินการ ในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.15 - 0.23$ ไม่มีรายการใดที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.23$) การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.22$) และการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองตามแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.21$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.18 - 0.22$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตามใน

กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.22$) และการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.21$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI_{modified}	ลำดับ	PNI_{modified}	ลำดับ	PNI_{modified}	ลำดับ	PNI_{modified}	ลำดับ
21. การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.25	1	0.33*	4	0.29	1	0.26	2
22. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.24	2	0.36*	1	0.23	2	0.26	2
23. การปฏิบัติตามแนวทางและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.18	4	0.34*	3	0.19	5	0.24	5

ตาราง 14 (ต่อ)

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
24. การวิเคราะห์ ข้อมูลในการ ประกันคุณภาพ ภายใน สถานศึกษา	0.18	4	0.32*	5	0.20	4	0.25	4
25. การแปล ความหมาย ของข้อมูลใน การประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.24	2	0.36*	1	0.23	2	0.28	1
รวม	0.22		0.34		0.23		0.26	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 14 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.22 0.34 0.23 และ 0.26 ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือ การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ของโรงเรียนขนาด

เล็ก พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.18 - 0.25$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.25$) การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.24$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.32 - 0.36$ มีข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 5 รายการ คือ การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.36$) การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.34$) การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.33$) การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.32$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.19 - 0.29$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.29$) การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.23$)

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขึ้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.24 - 0.28$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก ได้แก่ การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.28$) การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.26$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาชั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
26. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.26	3	0.30*	4	0.25	3	0.26	2
27. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.30*	1	0.33*	1	0.21	5	0.27	1
28. การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	0.17	5	0.32*	2	0.25	3	0.26	2
29. การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	0.28	2	0.31*	3	0.27	1	0.24	4

ตาราง 15 (ต่อ)

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
30. การพัฒนา สถานศึกษาโดยใช้ กระบวนการประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา	0.24	4	0.28	5	0.27	1	0.24	4
รวม	0.25		0.31		0.25		0.25	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 15 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.25 0.31 0.25 และ 0.25 ตามลำดับ จะเห็นว่าค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.25 เท่ากัน ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ มี 2 รายการ คือ การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า 0.17 – 0.30 มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน 1 รายการ คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.30) ความต้องการจำเป็นในอันดับ 2 และ 3 คือ การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.28$) และการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.26$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.28 - 0.33$ มีข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 4 รายการ คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.31$) และการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.21 - 0.27$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) การเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.25$)

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.24 - 0.27$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.27$) การเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.26$) ตามลำดับ

ตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาชั้นการรายงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
31. การรวบรวมผล การดำเนินงาน ผล การประเมินมาทำ การวิเคราะห์และ สังเคราะห์จำแนก ตามมาตรฐาน การศึกษาเพื่อเขียน รายงานประเมิน ตนเอง/รายงาน ประจำปี	0.26	2	0.34*	1	0.26	2	0.23	3
32. การเขียน รายงานประเมิน ตนเอง/รายงาน ประจำปีเพื่อเสนอ ต่อหน่วยงานต้น สังกัด และ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	0.21	3	0.28	4	0.25	3	0.21	4
33. การเผยแพร่ผล การประเมินต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้อง	0.21	3	0.34*	1	0.27	1	0.24	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ขั้นตอนการ ประกันคุณภาพ	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ	
	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ	PNI _{modified}	ลำดับ
34. การนำผลการ ประเมินตนเอง/ รายงานประจำปีมา เป็นข้อมูล สารสนเทศสำคัญ ในการจัดทำ แผนปฏิบัติการ ต่อไป	0.29	1	0.31*	3	0.25	3	0.24	1
รวม	0.24		0.32		0.26		0.23	

* หมายถึง มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

จากตาราง 16 ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการรายงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.24 0.32 0.26 และ 0.23 ตามลำดับ จะเห็นว่าค่า PNI_{modified} ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการรายงาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.21 - 0.29$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{modified} = 0.29$) การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี ($PNI_{modified} = 0.26$) และการเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{modified} = 0.21$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการรายงาน ของโรงเรียนขนาดกลาง พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าอยู่ $0.28 - 0.34$ มีข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 3 รายการ คือ การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีและการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{modified} = 0.34$) และการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{modified} = 0.31$) ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการรายงาน ของโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า $0.25 - 0.27$ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{modified} = 0.27$) การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี ($PNI_{modified} = 0.26$) การเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{modified} = 0.25$)

ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการรายงาน ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่า 0.21– 0.24 ไม่มีรายการใดที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งข้อที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสามอันดับแรก คือการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{modified} = 0.24$) การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี ($PNI_{modified} = 0.23$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 4 คน รวมจำนวน 16 คน ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) และขั้นการรายงาน ตามลำดับ

2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการเตรียมการ

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้อการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการเตรียมการ จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ

บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นเตรียมการซึ่งเกิดจากการที่บุคลากรไม่ให้ความสำคัญในการศึกษาหา

ความรู้ เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด และสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการส่งเสริม และสร้างความรู้ที่ถูกต้องให้กับบุคลากร ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ครูในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ จึงไม่เกิดขึ้น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ หัวหน้าอธิบาย หรือให้ความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพดีทำให้ผู้เข้าร่วมไม่เข้าใจ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรการดำเนินการประกันคุณภาพในที่ประชุมพบว่าครูไม่กล้าแสดงความคิดเห็น อาจเกิดจากครูไม่ได้ศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพมาดีพอ ไม่มีความรู้เลยไม่กล้าพูด”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ขาดการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพว่ามันมีแนวทางอย่างไร เหมือนการที่เราไม่มีข้อมูลอยู่ในหัวก็คงไม่อยากจะแสดงความคิดเห็นว่ามันผิดหรือมันถูกมันใช่หรือไม่ใช่ มันพัฒนาแล้วหรือยัง ก็อาจจะเป็นส่วนของตัวเองความรู้ในการประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 3)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ

2) บุคลากรขาดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ

สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ ส่งผลให้บุคลากรส่วนใหญ่มองว่าการดำเนินการในขั้นการเตรียมการเป็นหน้าที่ของคนเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานประกันคุณภาพ ผู้รับผิดชอบหลัก และระดับหัวหน้างาน ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ด้วยภาระงานของครูโรงเรียนขนาดเล็กค่อนข้างมาก โอกาสที่ครูทุกคน จะมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในทุกขั้นตอนเป็นไปได้ยากมาก มีแค่การส่งตัวแทนไปอบรมเท่านั้น”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“มีคณะกรรมการชุดเก่าอยู่แล้ว ในการประชุมมีเฉพาะคนที่ป็นหัวหน้า งานเท่านั้น อีกอย่างคือครูทุกคนมีภาระงานของตัวเองก็เยอะอยู่แล้ว”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ในขั้นการเตรียมการ ไม่ได้เปิดโอกาสให้น้อง ๆ เข้ามาจัดการ น้อง ๆ ที่มาใหม่ไม่มีความรู้เรื่องการเตรียมการ ก็จัดเตรียมไม่เป็น พี่ ๆ ที่เคยทำมาก่อนจึงทำกันเอง”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“โรงเรียนมอบหมายงานให้กับกลุ่มหัวหน้า ดังนั้นคนที่มาบรรจุหลัง ๆ ไม่ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมคิดวิเคราะห์”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“คณะทำงานมักถูกกำหนดโดยส่วนกลาง ผู้บริหาร หรือว่าหัวหน้างาน ฝ่ายต่าง ๆ การจัดหน้าที่ไปทำงานในส่วนนี้เหมือนการจัดใส่ ไม่ได้ถามความสมัครใจ ไม่ได้เปิด โอกาสให้เข้าไปทำงานตามความสามารถ ทำให้ไม่อินกับงาน หัวหน้างานก็แบ่งงานอย่างเดียว ไม่ได้สอบถามความคิดเห็น”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากร ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรขาดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ

2.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่มองว่าในขั้นตอนนี้เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะประชุมและกำหนดขึ้นมาโดยไม่ได้อเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วม ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ผู้อำนวยการเป็นผู้กำหนด จริง ๆ แล้วทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมเหมือนกันหมด ไม่ใช่ว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารขับเคลื่อนเพียงอย่างเดียว”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“ใช้ข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้ว ผู้บริหารเป็นคนกำหนด”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“เป็นลักษณะของการบริหารงานของโรงเรียนนั้น ๆ จะทำเฉพาะหัวหน้าเขาอาจจะคิดว่างานนั้นเป็นงานที่ยากไป ที่ครูอาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ คือไม่ไว้วางใจ”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานจะดำเนินการโดยฝ่ายบริหารและคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นมา ยิ่งสถานศึกษาขนาดใหญ่มีบุคลากรจำนวนมากยิ่งเป็นเรื่องยากที่ทุกคนจะได้เข้ามามีส่วนร่วม”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา

2) ขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพถูกมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวซึ่งบุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญ บุคลากรคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและหัวหน้างาน ในการดำเนินงานไม่มีการประสานความร่วมมือกันของบุคลากรในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ครูมองว่างานประกันคุณภาพไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง จึงไม่ให้ความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือ และเมื่อสงสัยไม่ได้สอบถามจากหัวหน้างานโดยตรง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“หัวหน้างานแบ่งงานให้ลูกน้อง แล้วต่างคนต่างไปทำ ไม่ได้มีการประชุมชี้แจงร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างหาข้อมูลที่ตัวเองได้รับมอบหมาย”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญ จะให้ความสำคัญเฉพาะกับคนที่เขาสนิทด้วยเท่านั้น เพราะมองว่าไม่ใช่หน้าที่ของเขา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา ต้องมีความเชื่อมโยงกัน แต่ในโรงเรียนจะแยกหัวข้อกัน ต่างคนต่างไปคิดหัวข้อของตนเอง ไม่ประสานความร่วมมือกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 3)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจาก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ส่วนทิศนะของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างออกไป

2.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูล รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)

ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูล รวบรวมข้อมูล และสารสนเทศในการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน เนื่องจากการดำเนินงานมีการมอบหมายงานให้เฉพาะคนในระดับหัวหน้าแล้วไม่มีการส่งต่อข้อมูล บุคลากรมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน ไม่มีเวลาในการรวบรวมข้อมูล ประกอบกับไม่มีการแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลที่ต้องรวบรวมไว้ล่วงหน้าจึงเป็นเรื่องที่ยากที่ต้องไปหาข้อมูลให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ครูส่วนใหญ่มีภาระงานหลายด้าน ไม่มีเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ครูหลายคนยังขาดความรับผิดชอบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“ด้วยบริบทของโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนครูไม่มาก เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการสอน การประกันคุณภาพ 1 ปี มี 1 ครั้ง เวลาเก็บข้อมูลมันอาจขาด อาจตกหล่น บางทีเกิดดินพอกหางหมู สุดท้ายคิดว่าไม่ทำดีกว่า”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“การเก็บรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาขนาดใหญ่มอบให้ครูที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานหรือตัวชี้วัดมากที่สุดช่วยดำเนินการเพื่อให้เกิดความสะดวกในการรวบรวมเอกสารครูแต่ละคนจึงได้รับมอบหมายแตกต่างกันไป”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

“ไม่มีการประชุมตั้งแต่แรกว่าจะมีการกำหนดภาระงานอย่างไร มันเป็นดุลยพินิจของผู้บริหาร ของหัวหน้างานที่จะบอกว่าใครที่ต้องหรือไม่ต้องเข้าประชุมทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน อยู่ดี ๆ จะมาขอความร่วมมือตอนประเมินก็กลายเป็นว่าทุกคนต้องให้ความร่วมมือ แต่เวลามันผ่านมาแล้วมันยากที่จะไปหาเอกสารและหลักฐานให้ได้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูล รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน

2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมดำเนินไปตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ได้มองถึงความสอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพจึงดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“ไม่เข้าใจว่าโครงการว่ามันต้องสอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพจึงจัดโครงการตามที่คุณบริหารสั่งเท่านั้น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ครูแต่ละกลุ่มสาระฯ เป็นผู้กำหนดโดยไม่ได้คำนึงถึงหัวข้อหรือความสอดคล้องกับหัวข้อการประกันคุณภาพ

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทักษะของบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) บุคลากรไม่ได้เข้ารับการนิเทศติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การที่บุคลากรไม่ได้เข้ารับการนิเทศกำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเนื่องมาจากไม่ได้กำหนดฝ่ายนิเทศติดตามขึ้นอย่างชัดเจน และด้วยภาระหน้าที่ของบุคลากรมีมากจึงไม่ได้นิเทศ ติดตามอยู่เสมอ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ไม่มีการจัดตั้งฝ่ายนิเทศติดตาม จึงไม่ได้รับการนิเทศ ได้รับการทวงถามงานเท่านั้น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“ไม่มีการนิเทศ ติดตาม ถึงเวลาก็เอางานไปวางตามกำหนดเวลา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“คนที่เป็นฝ่ายนิเทศติดตามงานต้องเป็นหัวหน้ามาตรฐาน ฝ่ายบริหาร และฝ่ายวิชาการมีภาระหน้าที่มากจึงไม่ได้ติดตาม ครูที่ได้รับการติดตามงานมองว่าเป็นการทวงงาน ทำให้เราดูเป็นคนไม่มีความรับผิดชอบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“การนิเทศติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพในภาพรวม ถือเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือหัวหน้างานประกันคุณภาพที่จะติดตาม นิเทศว่างานกำลังดำเนินไปถึงขั้นไหนส่วนการเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตาม ก็ะอยู่ในส่วนงานที่แต่ละคนจะรับผิดชอบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทัศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรไม่ได้เข้ารับการนิเทศกำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางไม่ได้ตั้งฝ่ายนิเทศติดตาม ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีการกำหนดฝ่ายนิเทศ กำกับ ติดตาม แต่ไม่ค่อยได้ดำเนินการจริง

2.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในชั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C)

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพชั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) บุคลากรขาดความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกบุคคลมาร่วมในการวางแผนการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บุคลากรขาดความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกบุคคลมาร่วมในการวางแผนการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากเรื่องของการประเมิน การจัดทำเครื่องมือในการตรวจสอบผลการประเมินเป็นเรื่องที่สำคัญจึงต้องให้บุคลากรที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินการ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“โรงเรียนใช้เกณฑ์ ใช้กรอบการประเมินตามที่กระทรวงออกมาให้ ไม่ได้ปรับให้ตรงกับบริบทของโรงเรียน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“มอบหมายให้คนที่มีความรู้ไม่เพียงพอไปจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ซึ่งเป็นครุธรรมดาแต่ต้องไปทำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล จริง ๆ แล้วควรใช้คนที่มีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือมากกว่า ก็คือใช้คนไม่ถูกกับงาน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“ในแต่ละปีการศึกษา มีการวางกรอบการประเมินเป็นอย่างดีแต่บุคลากรไม่ได้ใส่ใจทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่น อาจมองว่าเป็นเรื่องไกลตัวจึงไม่สนใจ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ผู้ที่มีความสามารถตรงกับงานไม่ได้ทำงานที่ตรงกับความสามารถ เช่นงานใครที่จะประเมินก็ขึ้นอยู่กับหัวหน้า แต่ไม่ได้มองว่าคนไหนถนัดอะไร จบอะไรมา การจัดงานไม่ตรงกับความสามารถของคนมันเป็นปัญหาสำคัญ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 4)

“ถ้าเป็นเรื่องของการประเมินสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดคือวัตถุประสงค์ และเกณฑ์ในการประเมินว่าวัตถุประสงค์ในการประเมินในครั้งนี้คืออะไร และเกณฑ์ที่กำหนดไว้คืออะไร ดังนั้นจึงต้องใช้คนที่มีความสามารถมาวิเคราะห์เพื่อให้เกณฑ์ ตัวชี้วัด ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรขาดความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกบุคคลมาร่วมในการวางกรอบการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2) บุคลากรขาดความรู้และโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บุคลากรขาดความรู้และโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพราะว่าเป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ผู้มีความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานประกันคุณภาพ และหัวหน้ามาตรฐาน ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ไม่มีความเข้าใจในการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล
ไม่รู้ต้องเขียนออกมาในทิศทางไหน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“ฝ่ายบริหารและหัวหน้าจะเป็นคนทำ ถ้าให้ทำคงทำไม่ได้เพราะไม่มี
ความรู้ขนาดนั้น จึงไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“ส่วนใหญ่แล้วการแปลความหมายของข้อมูลเป็นหน้าที่ของหัวหน้างาน
ประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“การวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูลต้องอาศัยความรอบรู้
ในระบบประกันคุณภาพพอสมควร ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการ
ทำงานหรือผู้ที่ทำหน้าที่ในระบบประกันจึงจะสามารถแปลความหมายไปในทิศทางที่ถูกต้อง
ครูทั่วไปจึงขาดการมีส่วนร่วม”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

3) ขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการ
ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน

บุคลากรส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการ
ตรวจสอบผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจนและแนวปฏิบัติที่ไปใน
ทิศทางเดียวกัน ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ไม่มีความรู้ในการทำประกันคุณภาพที่ถูกต้อง บางทีเกิดจากการลองผิด
ลองถูก”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“ขาดความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง
ตลอดขึ้นอยู่กับรัฐมนตรี กระทรวง หรือตัวผู้บริหารเอง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ครูบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวทางหรือวิธีการ
รวมทั้งขาดความเข้าใจกระบวนการ ครูไม่ทราบหัวข้ออะไรบ้าง ไม่ได้เก็บหลักฐานไว้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“แนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมและยังไม่ชัดเจน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทักษะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน

2.5 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในชั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในชั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)

สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) เนื่องจากกระบวนการประกันคุณภาพเสร็จสิ้นทุกขั้นตอนแล้ว จะจัดทำเป็นรูปเล่มและนำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน เพราะถือว่าเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไม่ได้มีการนำผลมาให้ครูร่วมวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น เมื่อมีครูเห็นต่างก็ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ส่วนใหญ่แล้วไม่มีความรู้ จึงไม่กล้าแสดงความคิดเห็นอะไร คือทำเสร็จแล้วก็ส่ง ๆ ไป ไม่ได้สนใจว่าจะต้องนำงานมาปรับปรุง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“การที่เราจะไปว่่างานคนอื่น ทั้ง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง การที่จะไปแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์งานของคนอื่นได้คือเราต้องรู้ข้อมูลจริง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“ฝ่ายบริหารเองที่มองไม่เห็นปัญหา ไม่เห็นข้อบกพร่อง จึงไม่มีใครกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นใด ๆ มีสิ่งหนึ่งคือมันคือระบบราชการที่ผู้น้อยจะไปว่าการทำงานของคนที่เหนือกว่า เป็นเรื่องลำบาก”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายประกันคุณภาพไม่ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงงาน จริง ๆ พอทำเสร็จควรนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกัน ไม่ได้เปิดโอกาสให้ครูมาวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำไป”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 1)

“เมื่อกระบวนการประกันคุณภาพเสร็จสิ้นทุกชั้นตอนแล้ว จะจัดทำเป็นรูปเล่มและนำเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกรอบระยะเวลาการปฏิบัติงาน เพราะถือว่าเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไม่ได้มีการนำผลมาให้ครูร่วมวิเคราะห์”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง

2) ขาดการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขาดการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากบุคลากรทุกคนมีภาระหน้าที่ของตนเองที่ต้องรับผิดชอบจึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการติดต่อประสานงานเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานประกันคุณภาพ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ครูคิดว่างานประกันคุณภาพไม่มีปัญหาจึงไม่ต้องประสานงานติดต่อเข้ามาพัฒนา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“บุคลากรฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงเท่าที่ควรเนื่องจากปัญหาเรื่องเวลา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“ขาดการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ จึงทำให้การติดต่อสื่อสารผิดพลาด ทำให้ขาดการประสานงานในแต่ละฝ่าย”

(สัมภาษณ์, บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่าย ทำให้เวลาของแต่ละคนไม่ตรงกัน
มันขึ้นกับการะงานของแต่ละคน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 3)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก
โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทักษะของบุคลากร
ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ขาดการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามา
พัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและ
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษพบว่าการไม่ประสานความร่วมมือกันเนื่องมาจากข้อจำกัดเรื่องของเวลา

2.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการ ดำเนินการประกันคุณภาพ ในชั้นการรายงาน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร
ในการดำเนินการประกันคุณภาพในชั้นการจัดทำรายงานผลการประเมินจากการสัมภาษณ์
สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอ
ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอ
ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากบุคลากรไม่เห็นถึงความสำคัญของการ
เขียนรายงานจึงไม่ได้เข้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงาน และมองว่าเป็นหน้าที่ของ
หัวหน้างานประกันคุณภาพ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ไม่รู้ว่าจะต้องไปสรุปเนื้อหาแล้วเขียนรายงานต่อ รู้เพียงว่าต้องหาข้อมูล
ตามที่ผู้อำนวยการต้องการ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 4)

“เป็นขั้นตอนที่เป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จึงไม่ใช่
หน้าที่ครูหรือสมาชิกในสถานศึกษามาดำเนินการในเรื่องนี้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“ขาดการทำงานที่เป็นระบบ ขาดความต่อเนื่อง เปลี่ยนผู้รับผิดชอบงาน
ขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ ความเข้าใจ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ให้ความสำคัญในการเขียนรายงานประเมินตนเอง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“ครูไม่เห็นถึงความสำคัญของการเขียนรายงานประเมินตนเอง ไม่รู้ว่าจะเขียนไปทำไม เขียนไปเพื่ออะไร มันไม่เห็นน้ำหนักของความสำคัญจึงไม่ศึกษาหาความรู้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทักษะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานประเมินตนเอง เพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) บุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

บุคลากรขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากคิดว่าไม่มีความสำคัญเพราะสถานศึกษามีคุณภาพอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ไม่มีช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูล เพราะทำเพื่อส่งเขตพื้นที่”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 4)

“คนที่ทำเล่มพอทำเสร็จก็เย็บเล่มส่งเลย ไม่ได้คำนึงถึงการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะชน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“ครูคิดว่าคนนอกคงไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ขนาดครูเองยังไม่สนใจเลย เป็นเรื่องยากที่จะเผยแพร่ให้ผู้ปกครองเข้าใจ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“ในการจัดทำขึ้นรายงานประกันคุณภาพบางครั้งอาจเกิดความล่าช้าจึงทำให้การเผยแพร่อาจไม่ทั่วถึงผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

จากการวิเคราะห์สาเหตุโดยการสัมภาษณ์บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ พบว่า ทิศนะของบุคลากรไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างบุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 4 คน รวมจำนวน 16 คน ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ขั้นตอนการเตรียมการ ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ขั้นตอนการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) และขั้นตอนการรายงาน ตามลำดับ

3.1 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการเตรียมการ

ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการเตรียมการ จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ให้ความรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการวิเคราะห์ปัญหาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นเตรียมการซึ่งเกิดจากการที่บุคลากรไม่ให้ความสำคัญในการศึกษาหาความรู้ เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด และสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการส่งเสริม และสร้างความรู้ที่ถูกต้องให้กับบุคลากร เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์

บุคลากรได้เสนอแนวทางให้จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“โรงเรียนควรจัดหาผู้มีความรู้ด้านประกันคุณภาพมาให้ความรู้ และเป็นผู้นำใน การดำเนินงาน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“จัดการประชุม การอบรมอย่างเป็นทางการ มีการระบุวันและเวลาที่แน่นอน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“จัดหาเวลาให้ความรู้หรือจัดประชุมบุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ เปิดโอกาสให้ครูได้ซักถามข้อสงสัย ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ต้องพัฒนาระบบฐานข้อมูลใหญ่ของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ก่อน สมาชิกของสถานศึกษาจึงจะสามารถร่วมวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลได้ จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและไปในทิศทางเดียวกัน เปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ควรให้ความรู้ ซึ่ให้เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพและผลกระทบที่เกิดขึ้นหากมีปัญหาด้านคุณภาพจากการประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

2) จัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม ได้แสดงความคิดเห็น และนำเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

จากความต้องการจำเป็นในการเข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพ และการเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรขาดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการจากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือการจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม ซึ่งบุคลากรได้แสดงความคิดเห็น และนำเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ควรมีจัดประชุม ชี้แจงแนวทางในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้ครูทั้งโรงเรียนเข้าร่วมประชุม”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“จัดประชุมให้ครูทุกคนได้เข้าร่วม แจกแจงแนวปฏิบัติต่าง ๆ และให้ครูได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“สร้างความตระหนักให้กับบุคลากร จัดหาเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้บุคลากรได้ประชุมร่วมกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 4)

“จัดการประชุมในเวลาที่เหมาะสม ครูผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าร่วมประชุมพร้อมกันหรือเสนอความคิดผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ทุกคนได้เสนอความคิดเห็น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“ควรจัดการประชุมให้เป็นเรื่องเป็นราว เพราะรายละเอียดมันเยอะ ดังนั้นการจัดประชุมควรจัดก่อนการประเมินเป็นเวลานานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้เตรียมตัว”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

3.2 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)

ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“จัดประชุมร่วมกันทั้งโรงเรียน ให้ทุกคนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจและนำสิ่งที่ได้ไปกำหนดกลยุทธ์”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“ออกเป็นคำสั่งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาประชุมร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมหรือหารือร่วมกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 1)

“ทีมงานประกันคุณภาพศึกษาข้อมูลรายละเอียดขั้นตอนวิธีการในการดำเนินการประกันคุณภาพควบคู่กับแนวทางในการบริหารการศึกษา และให้ทุกคนมาปรึกษาหารือ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“เมื่อกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ได้แล้ว สามารถนำเข้าเสนอในที่ประชุมของครูทั้งโรงเรียนได้ เพื่อขอความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขซึ่งส่วนใหญ่ที่ผ่านมาที่ประชุมจะเห็นชอบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 4)

2) การสร้างความตระหนักในประสานความร่วมมือให้กับบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาเพื่อลดจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งของสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า ขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรร่วมมือและประสานงานกันจากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ การสร้างความตระหนักในประสานความร่วมมือให้กับบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาเพื่อลดจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งของสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ทุกคนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโรงเรียน รู้จุดอ่อนของโรงเรียน เพื่อหากิจกรรมมาลดจุดอ่อนและสร้างจุดแข็ง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“วางแผนร่วมกันทุกคนทุกฝ่าย ให้ความร่วมมือตามความสามารถของตนเอง ให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ให้ทุกคนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน สร้างความตระหนักในเรื่องของการประกันคุณภาพ กำหนดแนวทางร่วมกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ให้ทุกคนได้ร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางในการประสานความร่วมมือ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

3.3 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D)

ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1) จัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมและมอบหมายให้บุคลากรจัดเตรียมข้อมูล

จากความต้องการจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาและการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า ขาดการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูลรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน จากการสัมภาษณ์บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ จัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมและมอบหมายให้บุคลากรจัดเตรียมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่สถานศึกษากำหนด ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบว่าต้องจัดเตรียมข้อมูล ประชุมแบ่งภาระหน้าที่วางแผนการจัดเตรียมอย่างเป็นระบบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“กระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมและตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูล มีการปรึกษาหารือกันในเรื่องการเก็บข้อมูลล่วงหน้า เพื่อจะได้รู้ว่าควรเก็บข้อมูลอะไร”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“ประกาศ หรือประชุมให้ทั่วถึง ชี้แจงทั้งหมด ให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลที่รวบรวม จัดทำข้อมูลให้เป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน ง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“ประชุมมอบหมายการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละประเด็นหรือมาตรฐาน ให้แก่ครูในจำนวนที่มากขึ้น เช่น 1 ประเด็นต่อครู 7-10 คน และครูแต่ละคนสามารถรับผิดชอบได้มากกว่า 1 ประเด็น ก็จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มากขึ้น

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

2) จัดการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่าบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ จัดการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูว่าการจัดทำโครงการจะต้องจัดให้สอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“กำชับให้ครูนำเสนอโครงการให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพ โดยอาจจะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ตรงกันก่อนจะได้ไม่เสียเวลา”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“สร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักในการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับตัวชี้วัดในการประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 4)

“จัดการประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนทราบถึงหัวข้อและเป้าหมายการประกัน
เพื่อโครงการและกิจกรรมที่ครูแต่ละกลุ่มกำหนดขึ้นให้สอดคล้องและตอบโจทย์การประกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

3) จัดให้มีฝ่ายนิเทศ กำกับ ติดตาม ในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาและนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

จากความต้องการจำเป็นในการเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตามใน
กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่าบุคลากรไม่ได้เข้ารับการ
นิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์
บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ จัดให้มีฝ่ายนิเทศ กำกับ
ติดตาม ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างน้อย
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“จัดให้มีฝ่ายติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 4)

“มีการติดตามทวงถามหาความคืบหน้าของงานที่แต่ละคนได้รับ
มอบหมาย ผู้บริหารอาจติดตามจากหัวหน้า แล้วหัวหน้าติดตามจากครูคนอื่น ๆ ตามลำดับ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“เมื่อสิ้นภาคเรียนในแต่ละภาคเรียนควรให้ครูนำข้อมูลที่ได้รับมอบหมาย
มาเสนอต่อหัวหน้ามาตรฐาน เพื่อดูว่าข้อมูลขาดตกบกพร่องตรงไหน เพื่อให้ไปหามาให้ครบถ้วน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 4)

“ทุกประเด็นการพิจารณาตามมาตรฐานต่าง ๆ ในระบบการประกัน
คุณภาพจะได้เข้าร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม อยู่แล้ว แต่เฉพาะในส่วนที่รับผิดชอบเท่านั้น
ถ้าอยากให้มีน้ำหนักมากขึ้นควรกำหนดผู้นิเทศให้ชัดเจน และกำหนดวัน เวลาในการนิเทศให้ชัดเจน
มากขึ้น”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

3.4 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการ ประเมินผล (C)

ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลมาเป็นแกนนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการวางกรอบการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการการวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า สถานศึกษาขาดความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกบุคคลมาร่วมในการวางกรอบการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลมาเป็นแกนนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการวางกรอบการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“จัดหาบุคลากรที่มีความรู้มาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการวางกรอบการประเมิน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 4)

“ชี้แจงเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและประเมินผลให้บุคลากรทราบร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการจัดทำเครื่องมือประเมินคุณภาพ ให้ครูที่มีความรู้เป็นแกนนำในการดำเนินการ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 3)

“หาผู้มีความรู้ความสามารถมาอธิบายให้ความรู้ที่ถูกต้อง และต้องใช้คนให้ถูกกับงาน คนไม่มีความรู้เป็นเเรื่องยากที่จะสร้างเครื่องมือได้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ให้คนที่มีความรู้เข้าร่วมประชุมวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละปี นำปัญหามาทกำหนดกรอบของการประเมิน ให้ครูร่วมกันวางกรอบและสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ฝึกการสร้าง การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบในประเด็นการพิจารณาหรือมาตรฐานต่าง ๆ ไว้เป็นแม่แบบใช้สำหรับการนำไปปรับปรุงให้เข้ากับบริบทปัจจุบัน ในแต่ละปีการศึกษาโดยสมาชิกทุกคนที่สนใจสามารถเข้าร่วมดำเนินการได้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

2) จัดการอบรมให้ทุกคนเข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรขาดความรู้และโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ จัดการอบรมให้ทุกคนเข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“สร้างความเข้าใจเพื่อให้เห็นความสำคัญของการแปลความหมายของข้อมูล ควรมีการให้ความรู้เพราะการแปลความหมายของข้อมูลต้องใช้ประสบการณ์”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“ประชุมครูและแยกเป็นกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละหัวข้อแล้ว ผู้บริหารนำข้อมูลมาวิเคราะห์อีกที”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 1)

“ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เข้าร่วมอบรม ฝึกวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“เมื่อแปลความหมายเสร็จสิ้นแล้วสามารถทำเป็นเอกสารเผยแพร่ให้แก่สมาชิกในสถานศึกษาได้เรียนรู้และสร้างประสบการณ์สำหรับตัวเอง”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

3) สร้างคู่มือ/สื่อ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและชัดเจน

จากความต้องการจำเป็นในการการปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน จากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ สร้างและจัดทำคู่มือเสนอแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ควรหาแนวทางและวิธีการให้ชัดเจนเพื่อให้ทุกคนเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“ประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติและประชุมสรุปผลทุกสัปดาห์ ประกาศแนวปฏิบัติให้ทุกคนทราบ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“อาจจะต้องจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติให้เป็นรูปเล่มหรือสารสนเทศ แล้วแจกให้ครูทุกคน เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้ให้ตรงกันแล้วจะได้ไม่อ้างว่าไม่รู้ ไม่ได้รับข้อมูล”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ต้องให้ทุกคนทราบแนวทางและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และปฏิบัติร่วมกัน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

3.5 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในชั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)

ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพในชั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

1) เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)

จากความต้องการจำเป็นในการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่าสถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“กระตุ้นให้เห็นความสำคัญ เพื่อเสนอแนวทางร่วมกัน ระดมความคิด และวางแผนการทำงานในอนาคต”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“ออกเป็นหนังสือเชิญประชุม และเสนอความคิดเห็นโดยเขียนแทนการพูด ทุกคนจะได้แสดงความคิดเห็นได้เต็มที่”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“บุคลากรควรช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อผลประโยชน์และการดำเนินงานประกันคุณภาพ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 3)

“นำผลการประเมินที่เป็นบทสรุปให้สมาชิกสถานศึกษารับทราบพร้อมกัน เพื่อขอข้อเสนอแนะแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นผลสะท้อนจากผลสรุปจากสมาชิกทั้งหมด นำไปวางแผนการประกันคุณภาพปีการศึกษาต่อไป”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

2) สร้างการทำงานเป็นทีมให้กับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่าขาดการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ สร้างการทำงานเป็นทีมให้กับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยกตัวอย่างความคิดเห็นของบุคลากร ดังนี้

“ประสานงานบุคลากรทุกฝ่ายให้ได้วันและเวลาตรงกันเพื่อปรึกษาหารือ ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นทีม”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 1)

“พยายามสร้างความเข้าใจว่างานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นของครู ทุกคนต้องช่วยกัน ปรับปรุง แก้ไข”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 2)

“หลังการดำเนินการจัดทำประกันควรเรียกคณะกรรมการทุกคนมาสรุปผลการดำเนินการและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทันที”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 1)

“ควรมีการจัดทำโครงการอบรมงานประกันและเชิญครูจากโรงเรียนที่มีบริบทคล้าย ๆ กันมาอบรมให้ความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ กับคุณครูที่มาร่วมอบรม สร้างทีมงานที่มีคุณภาพร่วมกันให้เกิดเป็นเครือข่าย”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 2)

3.6 ผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ ในชั้นการจัดทำรายงานผลการประเมิน

1) จัดการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมผลการดำเนินงาน การเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อการจัดทำสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป

จากความต้องการจำเป็นในการรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีและการเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป

ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมผลการดำเนินงาน การเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการจัดทำสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป จากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ จัดการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมผลการดำเนินงาน การเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการจัดทำสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“ควรจะมีการประชุมสรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมวิเคราะห์ปัญหาและผลการดำเนินงานควบคู่ไปด้วยกันเลย”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 3)

“ประชุมวางแผน การบริหารจัดการขั้นตอนวิธีการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมได้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนการสร้างแนวทางในการการรายงานและจัดทำสารสนเทศ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 1)

“กระตุ้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล นำผลการประเมินตัวเองมาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 2)

“ให้ครูในสถานศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากผลการดำเนินงานตามมาตรฐานต่าง ๆ จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับที่งานประกันคุณภาพได้ดำเนินการ หากไม่สอดคล้องกันต้องนำมาพิจารณาดำเนินการใหม่แล้วนำมาพิจารณาอีกรอบแล้วจึงนำไปจัดทำสารสนเทศเพื่อเผยแพร่”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 1)

2) สร้างสื่อเพิ่มเติมหรือเพิ่มช่องทางสำหรับการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากความต้องการจำเป็นในการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งวิเคราะห์สาเหตุพบว่า บุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ บุคลากรได้เสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากร คือ สร้างสื่อเพิ่มเติมหรือเพิ่มช่องทางสำหรับการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยกตัวอย่างความคิดเห็นของของบุคลากร ดังนี้

“นำผลที่ได้มาเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ให้ชุมชนผู้ปกครองร่วมรับทราบผล”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็กคนที่ 2)

“จัดทำข้อมูลโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ให้ทุกคนร่วมเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดกลางคนที่ 4)

“ในการประชุมผู้ปกครองน่าจะมีการเพิ่มข้อมูลผลสรุปการปฏิบัติงาน และเสนอผลการประเมินในเว็บโรงเรียน และเปิดรับความคิดเห็นจากบุคลากรภายนอกผ่าน เว็บไซต์โรงเรียน”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่คนที่ 1)

“ปรับปรุงและหาแนวทางในการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง และชุมชน โดยส่งผ่านทางนักเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์”

(สัมภาษณ์,บุคลากรจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคนที่ 3)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิด ความต้องการจำเป็น และแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในแต่ละ ขั้นตอนของการดำเนินการประกันคุณภาพได้แก่ ขั้นการเตรียมการ ขั้นการดำเนินการในด้านการ วางแผน (P) ขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ขั้นการดำเนินการในด้านการ ตรวจสอบการประเมินผล (C) ขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) และขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมิน สรุปได้ดังตาราง 17

ตาราง 17 สรุปความต้องการจำเป็น สาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	ความต้องการจำเป็น	สาเหตุ	แนวทาง
ขั้นการเตรียมการ	1.การวิเคราะห์ปัญหาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2.การวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3.การเข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการประกันคุณภาพ 4. การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ	1.บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ 2.บุคลากรขาดโอกาสในการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ	1.จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้มีความรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2.จัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม ได้แสดงความคิดเห็น และนำเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
การดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P)	1. ความต้องการจำเป็นในการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา 2.การวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของสถานศึกษา	1.สถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา 2.ขาดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา	1. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา 2. การสร้างความตระหนักในประสานความร่วมมือให้กับบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาเพื่อลดจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งของสถานศึกษา

ตาราง 17 (ต่อ)

ขั้นตอนในการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	ความต้องการจำเป็น	สาเหตุ	แนวทาง
การดำเนินการ ประกันคุณภาพ ในชั้นการ ดำเนินการ ในด้านการปฏิบัติ ตามแผน (D)	1. การเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศไปใช้ในการประกัน คุณภาพการศึกษา 2. การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. การดำเนินโครงการและกิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 4. การเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	1. ขาดการมีส่วนร่วมและความ ร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูล รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ ในการดำเนินการในด้านการ ปฏิบัติตามแผน (D) 2. ขาดความรู้ความเข้าใจใน การดำเนินโครงการและ กิจกรรมที่สอดคล้องกับ แผนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. บุคลากรไม่ได้เข้ารับการ นิเทศกำกับติดตามใน กระบวนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	1. จัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้ บุคลากรทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ ต้องจัดเตรียมและมอบหมายให้ บุคลากรจัดเตรียมข้อมูล 2. จัดการอบรมสร้างความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินโครงการและ กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. จัดให้มีฝ่ายนิเทศ กำกับ ติดตาม ในกระบวนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและ นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
การดำเนินการ ประกันคุณภาพ ในชั้นการ ดำเนินการ ในด้านการ ตรวจสอบการ ประเมินผล (C)	1. การวางแผนการประเมิน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 2. การจัดทำเครื่องมือสำหรับการ ตรวจสอบและประเมินผล การ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. การวิเคราะห์ข้อมูลในการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 4. การแปลความหมายของข้อมูล ในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 5. การปฏิบัติตามแนวทาง และ วิธีการตามข้อกำหนดการ ตรวจสอบผลการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. บุคลากรขาดความตระหนัก และให้ความสำคัญในการเลือก บุคคลมาร่วมในการวางแผน การประเมินและการจัดทำ เครื่องมือสำหรับการตรวจสอบ การประเมินผล การประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 2. บุคลากรขาดความรู้และ โอกาสในการมีส่วนร่วมในการ วิเคราะห์ข้อมูลและการแปล ความหมายของข้อมูลในการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา 3. ขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติ และวิธีการตามข้อกำหนดการ ตรวจสอบผลการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ชัดเจน	1. แต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการวัดและ ประเมินผลมาเป็นแกนนำและให้ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการ ประเมินและการจัดทำเครื่องมือ สำหรับการตรวจสอบการ ประเมินผล การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา 2. จัดการอบรมให้ทุกคนเข้าร่วม รับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ ข้อมูลและการแปลความหมาย ของข้อมูลในการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา 3. สร้างคู่มือ / สื่อ เกี่ยวกับแนว ปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนด ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและ ชัดเจน

ตาราง 17 (ต่อ)

ขั้นตอนในการ ดำเนินงาน ประกันคุณภาพ	ความต้องการจำเป็น	สาเหตุ	แนวทาง
การดำเนินการใน ด้านการนำผล การดำเนินงานมา ปรับปรุง (A)	1. การเสนอความคิดเห็น เพื่อการ ปรับปรุงการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 2. การปรับปรุงการปฏิบัติงานของ บุคลากรในการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา 3. การประสานงานกับบุคลากรทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนา และปรับปรุงงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	1. สถานศึกษาขาดการเปิด โอกาสให้บุคลากรแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผล การดำเนินงานมาปรับปรุง (A) 2. ขาดการประสานงานกับ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	1. เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผล การดำเนินงานมาปรับปรุง (A) 2. สร้างการทำงานเป็นทีมให้กับ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้า มาพัฒนาและปรับปรุงงานการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
ขั้นการรายงาน	1. การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จำแนกตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียน รายงานประเมินตนเอง/รายงาน ประจำปี 2. การเขียนรายงานประเมิน ตนเอง/รายงานประจำปีเพื่อเสนอ ต่อหน่วยงานต้นสังกัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนำผล การประเมินตนเอง/รายงาน ประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศ สำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ต่อไป 3. การเผยแพร่ผลการประเมินต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการ สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1. บุคลากรขาดความรู้ความ เข้าใจในการรวบรวมผลการ ดำเนินงาน การเขียนรายงาน ประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและการจัดทำ สารสนเทศสำคัญในการจัดทำ แผนปฏิบัติการต่อไป 2. บุคลากรไม่ตระหนักถึง ความสำคัญของการการ เผยแพร่ผลการประเมินต่อ ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1. จัดการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการรวบรวมผล การดำเนินงาน การเขียนรายงาน ประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำสารสนเทศ สำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติ การต่อไป 2. สร้างสื่อเพิ่มเติมหรือเพิ่ม ช่องทางสำหรับการเผยแพร่ผล การประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากตาราง 17 สรุปความต้องการจำเป็น สาเหตุของความต้องกรจำเป็น และแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าความต้องการจำเป็นเร่งด่วนมีทั้งหมด 21 รายการ ซึ่งพิจารณาจากรายการที่มีค่า PNI_{modified} ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป

สาเหตุของความต้องกรจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ 2) สถานศึกษาไม่ได้เปิดให้บุคลากรทุกคนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ 3) สถานศึกษาไม่ได้จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4) บุคลากรขาดความตระหนักถึงความสำคัญในกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ และ 5) บุคลากรขาดการทำงานเป็นทีม

แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) จัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) แต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร และ 4) สร้างคู่มือ/สื่อเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่ถูกต้องและชัดเจน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 3) เพื่อเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมและความต้องการจำเป็น และแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ และในกรณีที่ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ มีค่า 0.30 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ระยะที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาบุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในระยะที่ 1 คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน ผู้ให้ข้อมูลในระยะที่ 2 คือ บุคลากรจากโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดละ 4 คน รวม 16 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ทางสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า บุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 1 รายการ โรงเรียนขนาดกลาง มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนจำนวน 21 รายการ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ไม่มีรายการใดที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า $PNI_{modified}$ ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 0.31 0.23 และ 0.21 ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เหมือนกัน คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ มีจำนวน 4 ข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสำหรับโรงเรียนขนาดกลาง คือ การวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.36$) การเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ($PNI_{modified} = 0.32$) การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษา ($PNI_{modified} = 0.31$) และการวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน ($PNI_{\text{modified}} = 0.30$) สำหรับโรงเรียนเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่รายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีค่าเท่ากับ 0.23 0.29 0.22 และ 0.25 ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการประกันคุณภาพ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่คือการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา และการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา ส่วนความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยมีจำนวน 4 ข้อรายการสำหรับโรงเรียนขนาดกลางที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน คือ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.35$) การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$) การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) และ การวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) สำหรับโรงเรียนเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่ข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการ ในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 0.26 0.20 และ 0.20 ตามลำดับ ซึ่งค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.20 เท่ากัน ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือการเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมี 1 รายการสำหรับโรงเรียนขนาดกลางที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) สำหรับโรงเรียนเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่รายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2.4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.22 0.34 0.23 และ 0.26 ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษคือ การแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมี 5 ข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสำหรับโรงเรียนขนาดกลาง คือ การจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.36$) การปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$) การวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.33$) การวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.32$) สำหรับโรงเรียนเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่มีรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2.5 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.25 0.31 0.25 และ 0.25 ตามลำดับ จะเห็นว่าค่า PNI_{modified} ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.25 เท่ากัน ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ความต้องการจำเป็น

ในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ มี 2 รายการ คือ การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 1 รายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.30$) โดยมี 4 รายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสำหรับโรงเรียนขนาดกลาง คือ การปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.33$) การวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป ($PNI_{modified} = 0.32$) การประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.31$) และการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.30$) สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่มีข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

1.2.6 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในชั้นการรายงาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ค่า $PNI_{modified}$ ของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีค่าเท่ากับ 0.24 0.32 0.26 และ 0.23 ตามลำดับ จะเห็นว่าค่า $PNI_{modified}$ ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดกลาง คือ การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความต้องการจำเป็นในลำดับที่ 1 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คือ การเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป มี 3 ข้อรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนสำหรับโรงเรียนขนาดกลาง คือ การรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปีและการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน

คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.34$) และการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.31$) ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ไม่ขอรายการที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน

2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สามารถสรุปตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดังนี้

2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการเตรียมการเนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการจึงไม่ได้รับโอกาสในการเข้าร่วมประชุมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในขั้นการเตรียมการ

2.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) เนื่องจากสถานศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษาจึงไม่เกิดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา

2.3 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงไม่มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมข้อมูล รวบรวมข้อมูลและสารสนเทศในการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) และไม่ได้เข้ารับการนิเทศกำกับติดตามในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) เนื่องจากบุคลากรขาดการรับรู้ถึงแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน จึงไม่ความตระหนักและให้ความสำคัญในการเลือกบุคคลมาช่วยในการวางแผนการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ไม่ได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.5 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) เนื่องจากสถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) จึงส่งผลให้ไม่เกิดการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในขั้นการรายงาน เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมผลการดำเนินงาน การเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการจัดทำสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป ประกอบกับบุคลากรไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สามารถสรุปตามขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดังนี้

3.1 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในขั้นการเตรียมการ ได้แก่ จัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ให้ความรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม ได้แสดงความคิดเห็น และนำเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากร

3.2 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการวางแผน (P) ได้แก่ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายในการดำเนินงานของสถานศึกษา และการสร้างความตระหนักในประสานความร่วมมือให้กับบุคลากรให้ร่วมกันพัฒนาเพื่อลดจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็งของสถานศึกษา

3.3 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในขั้นการดำเนินการในด้านการปฏิบัติตามแผน (D) ได้แก่ จัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องจัดเตรียมและมอบหมายให้บุคลากรจัดเตรียมข้อมูล จัดการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดให้มีฝ่ายนิเทศ กำกับ ติดตาม ในกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.4 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในชั้นการดำเนินการในด้านการตรวจสอบการประเมินผล (C) ได้แก่ การแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลมาเป็นแกนนำและให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการประเมินและการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบการประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดการอบรมให้ทุกคนเข้าร่วมรับความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และสร้างคู่มือ/สื่อเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและวิธีการตามข้อกำหนดในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและชัดเจน

3.5 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A) และการสร้างการทำงานเป็นทีมให้กับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.6 แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในชั้นการรายงาน ได้แก่ จัดการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการรวบรวมผลการดำเนินงาน การเขียนรายงานประเมินตนเองเพื่อเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและการจัดทำสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป และสร้างสื่อเพิ่มเติมหรือเพิ่มช่องทางสำหรับการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน 1 รายการ โรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน 21 รายการ โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษไม่มีรายการใดมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อยจึงส่งผลให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วม ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษไม่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนอาจเนื่องมาจาก

โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรและบุคลากร อาจมีระบบการประกันคุณภาพที่เป็นระบบ มีการกระจายงานให้บุคลากรในโรงเรียน ส่วนโรงเรียนขนาดกลางเป็นโรงเรียนที่มีจำนวนของบุคลากรไม่มากแต่โรงเรียนต้องการพัฒนาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงส่งผลให้เกิดความต้องการจำเป็นสูง สอดคล้องกับ น้ำอ้อย เดชจ้อย (2551) อธิบายว่าขนาดของสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพ เนื่องจากสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากรเพียงพอสามารถที่จะกระจายความรับผิดชอบการดำเนินงานไปสู่บุคลากรได้หลายคนและไม่เป็นภาระที่มากเกินไปสำหรับบุคลากรแต่ละคน สำหรับโรงเรียนขนาดกลางที่อาจกล่าวว่ระดับการปฏิบัติงานและการดำเนินกิจกรรมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่ำกว่า จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณพ แจ่มพลอย (2556) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จากการสัมภาษณ์บุคลากรของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า 1) บุคลากรส่วนใหญ่ขาดโอกาสในการเข้าร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพเนื่องจากบุคลากรขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษรา ตรีไพทยานต์ศักดิ์ (2560) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น คือ บุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าไปมีบทบาทในระบบประกันคุณภาพ 2) บุคลากรขาดความสนใจในการดำเนินการประกันคุณภาพ และขาดการประสานงาน เนื่องจากบุคลากรไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพเพราะคิดว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องไกลตัวจึงไม่ให้ความสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมษา นวลศรี (2550) พบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนสูงที่สุด คือ การขาดความตระหนักและขาดความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษา

3. แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคลากรในสถานศึกษา พบว่าแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาเข้าร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร จัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับบุคลากรทุกคน สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ จัดประชุมเพื่อชี้แจงภาระงาน วางแผนการดำเนินงาน วิเคราะห์ปัญหา และประสานความร่วมมือกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมษา นวลศรี (2550) พบว่า แนวทางในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญที่สุด คือ การสร้างความตระหนักและการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ชุมชน การสร้างความร่วมมือให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพจะส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและช่วยยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การจัดการอบรมหรือการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ สอดคล้องกับรุ่งเรือง สิทธิจันทร์ (2560) ที่กล่าวว่าสิ่งที่สถานศึกษาควรกระทำ คือ การจัดกิจกรรมฝึกอบรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและผลการประเมินประกันคุณภาพ ชี้แจงให้ทุกคนเข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ปฏิบัติอยู่ และควรมีช่องทางหรือเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น และเสนอข้อเสนอนี้ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โรงเรียนขนาดกลางมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในทุกขั้นตอนในการดำเนินการประกันคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็กมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในขั้นการดำเนินการด้านการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงในประเด็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษไม่พบความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้น ระดับเขตพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะ

พัฒนาด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรพัฒนาและให้ความสำคัญกับโรงเรียนขนาดกลางเป็นอันดับแรก

2. จากการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าสาเหตุของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรอันดับแรกคือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับบุคลากรโดยการการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โรงเรียนขนาดกลางเป็นโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากที่สุด ดังนั้น จึงควรศึกษาถึงสาเหตุและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดกลางเป็นการเฉพาะ เพื่อแก้ไขความต้องการจำเป็นและเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดกลางโดยตรง

2. งานวิจัยเล่มนี้ได้ศึกษาแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการสัมภาษณ์จากผู้เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่มีการนำผลการวิจัยไปทดลองใช้ในสถานศึกษา ดังนั้น ควรมีการนำผลการเสนอแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรไปทดลองใช้ในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- Atria, Joseph P. (1999). The effect of Illinois quality assurance and improvement planning process on Chicago public school teacher attitudes toward school improvement.
- Bugg, K.A. (2000). *Quality assurance improvement planning in Illinois high school*. Illinois.
- Gustova, Wilches-Chaux. (1992). *Community participation: proceeding*. Colombia: Habinet.
- Haper, John Raymond. (1999). The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning in two Illinois Middle School.
- McCawley, Paul F. (2009). Methods for Conducting an Educational Needs Assessment. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/255627038_Methods_for_Conducting_an_Educational_Needs_Assessment
- Spies, Paul Christopher. (1999). *The Dynamic of Implementation and sustaining interdisciplinary teams in departmentalized high school (School reform)*: The University of Wisconsin-Madison.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.
- เกษรา ตรีไพฑธย์ศักดิ์. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ปรินทิพนิพนธ์ (กศ.ม. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แนววิชาการตรวจสอบและการประกันคุณภาพทางการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา = *Administration of educational organization and personnel* (พิมพ์ครั้งที่ 2, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทร์ นงนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา = *Theory and practice in educational institution* (พิมพ์ครั้งที่ 3, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]. ed.): กรุงเทพฯ : บัณฑิต พอยท์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2550). แกะรอยพระราช: กรุงเทพฯ : ซอคคิดด้วยคน.
- ถวิล มาตรเยี่ยม. (2545). การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ = *School-based management : SBM* (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- ธนาชัย เทียงคาม. (2552). ศึกษาผลการประเมินและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. สารนิพนธ์ (กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา: ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2560). การประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการบริหารการศึกษา.

วารสารบริหารการศึกษา มศว ปีที่ 14, ฉบับที่ 26 (ม.ค.-มิ.ย. 2560), หน้า 118-129.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วม : หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.):

กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.

นันทิมา ศรีสุวรรณ. (2550). ความต้องการจำเป็นเพื่อการปรับปรุงการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.), มหาวิทยาลัยทักษิณ).

น้ำอ้อย เดชจ้อย. (2551). การประเมินสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอสามพราน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2. ปรินิพนธ์ (วท.ม. (วิทยาการการประเมิน)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

เนตรรุ้ง อยู่เจริญ. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ (กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

พรชัย ศักดิ์ศิริโสภณ. (2555). รูปแบบการมีส่วนร่วมของพหุภาคีในการจัดการงานประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช. (ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรมณ ใจสะอาด และ ภัทรพร กิจชัยกุล. (2555). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

<http://web.chandra.ac.th/chainat/document/vijai/The%20Parti...pdf>

ภาณพ แฉ่งพลอย. (2556). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ (คศ.ม.), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์. (2558). สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในวโรกาสพระชนมายุ 60 พรรษา พุทธศักราช 2558. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.

เมษา นวลศรี. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ราชกิจจานุเบกษา. (2561). ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา Retrieved from

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/011/3.PDF>

รุ่งชัดดาว เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

รุ่งเรือง สิทธิจันทร์. (2560). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสารคาม.

เรจรณ ล้อมลาย. (2560). การศึกษากับการประกันคุณภาพ = *Educational and quality assurance EDF* 3127 (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุงใหม่). ed.): กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วิชาการ ปีที่ 5, ฉบับที่ 4 (เม.ย. 2545), หน้า 8-13.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2561). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.

http://118.173.197.228/sec6/gis/ShowPage_orgDownload.php?item=1482&action=tbl_orgdownload

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : สำนักงาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุจินต์ ดาววีระกุล. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ.2527. (วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = *Needs assessment research* (พิมพ์ครั้งที่ 3, (ฉบับปรับปรุง). ed.). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. นายกิตติศักดิ์ ชาญอักษร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
2. นางสาวพรพิมล ธนะศรี ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 2
3. ดร.นิธิวัฒน์ อินทสิทธิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
4. นางสาวอิริยาภรณ์ นิโรรัมย์ ครูชำนาญการ หัวหน้างานประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนภูดินแดงวิทยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน โดยจำแนกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพ
ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 25 ปี

☐ 25 – 35 ปี

☐ 36- 45 ปี

☐ 46 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ สูงกว่าระดับปริญญาโท

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 – 10 ปี

☐ 11 – 15 ปี

☐ 16 – 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก (นักเรียน 1 -499 คน)

☐ ขนาดกลาง (นักเรียน 500 –1,499 คน)

☐ ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,500-2,499)

☐ ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แบบสอบถาม

เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำชี้แจง ท่านคิดว่าสภาพจริงในปัจจุบันท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาตามรายการต่อไปนี้ในระดับใด และท่านคิดว่าสภาพที่ควรจะเป็นในการที่จะให้ตัวท่าน
เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน

- 1 หมายความว่า ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายความว่า ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ในระดับน้อย
- 3 หมายความว่า ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ในระดับปานกลาง
- 4 หมายความว่า ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ในระดับมาก
- 5 หมายความว่า ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ในระดับมากที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	สภาพจริงในปัจจุบัน ในการมีส่วนร่วม					สภาพที่คาดหวัง ในการมีส่วนร่วม				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
0.	ท่านมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อม ของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ			✓							✓
00.	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์รายงานการประเมิน ตนเองของสถานศึกษา		✓							✓	

[illegible]

[illegible]

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่าประเด็นใดมีความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มากที่สุด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าประเด็นในข้อที่ 1 มีสาเหตุมาจากอะไร(โปรดระบุ)

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการสร้างความร่วมมือในการมีส่วนร่วมอย่างไร (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าควรมีหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใดบ้างที่ควรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

5. ในประเด็นคำถามข้อที่ 4 ควรมีส่วนร่วมอย่างไร (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร
ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องการจำเป็นของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับพิจารณามีความเหมาะสมในการให้ข้อมูล ขอความกรุณาให้ข้อมูลตามความคิดของท่านให้ครบถ้วนทุกคำถาม คำตอบของท่านผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี และ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววรรณิศา พิมพ์
นิสิตปริญญาโทหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....สถานที่ทำงาน.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นของบุคลากรในการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการ

ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 6

ขั้นการเตรียมการ

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
1	ขาดการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
2	ขาดการมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพ สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
3	ขาดการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
4	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ขั้นการดำเนินการ : ขั้นการปฏิบัติตามแผน (D)

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
3	บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ขั้นการดำเนินการ : ขั้นการตรวจสอบการประเมินผล (C)

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการแปลความหมายของข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
3	บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
4	บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
5	บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ขั้นการดำเนินการ : ขั้นการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุง (A)

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
3	บุคลากรมีส่วนร่วมในการประสานงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาพัฒนาและปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
4	บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมิน

ลำดับที่	ความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
1	บุคลากรมีส่วนร่วมในการรวบรวมผลการดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงานประเมินตนเอง/รายงานประจำปี สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
2	บุคลากรมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ผลการประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....
3	บุคลากรมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป สาเหตุของการขาดการมีส่วนร่วม..... แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม.....

ตาราง แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามของแบบสอบถาม เรื่อง การ
ประเมินการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ข้อที่		คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
1	ท่านมีส่วนร่วมในการสร้างความตระหนัก ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
2	ท่านเข้าร่วมการประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความ เข้าใจ ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
3	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
4	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดระบบ ฐานข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายใน	5	1	สอดคล้อง	
5	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน การทำงานเป็นทีมแก่บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง	5	1	สอดคล้อง	
6	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางในการเตรียม ความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพ	5	1	สอดคล้อง	
7	ท่านเข้าร่วมการประชุมเพื่อวางแผนขั้นตอนการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
8	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	เพิ่มคำว่า ภายใน

ข้อที่		คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
9	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
10	ท่านมีส่วนร่วมกำหนดโครงการหรือ กิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายเพื่อ รองรับการประกันคุณภาพ	5	1	สอดคล้อง	
11	ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการวางแผนการประกัน คุณภาพ	4	0.8	สอดคล้อง	
12	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดลำดับ ความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงาน ของสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
13	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปีของสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
14	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนของสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
15	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูล เพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
16	ท่านดำเนินโครงการและกิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
17	ท่านเข้ารับการนิเทศ กำกับ ติดตาม ในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4	0.8	สอดคล้อง	

ข้อที่		คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
18	ท่านประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง ตามแผนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	4	0.8	สอดคล้อง	
19	ท่านประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วน เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามแผนการประกันคุณภาพ	5	1	สอดคล้อง	
20	ท่านเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อ นำไปใช้ในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
21	ท่านมีส่วนร่วมในการวางกรอบ การประเมินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
22	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือ สำหรับการตรวจสอบและประเมินผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
23	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแนวทาง และวิธีการตามข้อกำหนดการตรวจสอบ ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4	0.8	สอดคล้อง	
24	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
25	ท่านมีส่วนร่วมในการแปลความหมายของ ข้อมูลในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่		คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
26	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น เพื่อการปรับปรุงการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
27	ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการ ปฏิบัติงานของบุคลากรในการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
28	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะต่อไป	5	1	สอดคล้อง	
29	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานกับ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เข้ามา พัฒนาและปรับปรุงงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4	0.8	สอดคล้อง	
30	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา สถานศึกษาโดยใช้กระบวนการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	
31	ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมผลการ ดำเนินงาน ผลการประเมินมาทำการ วิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตาม มาตรฐานการศึกษาเพื่อเขียนรายงาน ประเมินตนเอง/รายงานประจำปี	5	1	สอดคล้อง	
32	ท่านมีส่วนร่วมในการเขียนรายงานประเมิน ตนเอง/รายงานประจำปี เพื่อเสนอต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	5	1	สอดคล้อง	

ข้อที่		คะแนน รวม	IOC	แปลผล	หมายเหตุ
33	ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ ผลการ ประเมินต่อผู้ปกครอง ชุมชน และ คณะกรรมการสถานศึกษา	5	1	สอดคล้อง	และผู้มี ส่วนได้ ส่วนเสีย
34	ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมิน ตนเอง/รายงานประจำปีมาเป็นข้อมูล สารสนเทศสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติ การต่อไป	4	0.8	สอดคล้อง	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วรรณิศา พิมพร
วัน เดือน ปี เกิด	23 มีนาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2557 การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ - เคมี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2562 การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แผนกการตรวจสอบและการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	498 ถนนสุขุมวิท ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ 10270